

Utrechtse Heuvelrug

Quick scan Wet natuurbescherming

t.b.v. bestemmingsplan verblijfsrecreatieterreinen Utrechtse Heuvelrug

identificatie

projectnummer:

201784.440010.02

projectleider:

drs. W. Kraaijeveld

auteur(s):

ing. R.H.B. Hendriks

planstatus

datum:

2-10-2019

opdrachtgever:

Utrechtse Heuvelrug

Inhoud

1. Inleiding	4
1.1. Aanleiding en doel	4
1.2. Plangebied	4
1.3. Ontwikkelingen die in het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt	5
1.4. Leeswijzer	6
2. Toetsingskader	7
3. Structuurkenmerken en beschermde waarden op terreinen	9
3.1. Typering bedrijven in relatie tot de dichtheid van het aantal standplaatsen	9
3.2. Nadere analyse van de typen standplaatsen	10
3.2.1. Privé recreatiewoning zonder bedrijfsmatige verhuur	10
3.2.2. Recreatiewoning verhuur	10
3.2.3. Jaarplaatsen (stacaravan/chalets) privé	11
3.2.4. Toeristische velden verhuur	11
4. Natuurgegevens van de recreatieterreinen	13
4.1. Beschikbare gegevens	13
4.2. Analyse van de provinciale gegevens	13
4.3. Provinciale waarnemingen per recreatiebedrijf	16
4.3.1. Carvanterrein De Heihoek	16
4.3.2. Vakantiepark Bonte Vlucht	16
4.3.3. Vakantiepark Boschlust	16
4.3.4. Landgoed Ginkelduin	16
4.3.5. Het Grote Bos	17
4.4. Specifiek ecologische onderzoeken van recreatieterreinen	18
Natuurwaardenonderzoek Molecatenpark Landgoed Ginkelduin (Bureau Viridis, september 2011)	19
4.5. Natuurgegevens onderzoek Laneco	19
4.6. Analyse van www.waarneming.nl	21
4.6.1. Camping Leersumse veld	21
4.6.2. Landgoed Ginkelduin	21
4.6.3. Vakantiecentrum De Halm	23
4.6.4. Het Grote Bos	23
4.6.5. Maarnse berg	24
4.6.6. Carvanterrein De Heihoek	25
4.6.7. Vakantiepark De Bonte Vlucht	25
4.6.8. Vakantiepark Boschlust	25
4.6.9. Hazelworm, zandhagedis, boommarter en das	25
5. Analyse van individuele recreatiebedrijven	29
5.1. Relevante kenmerken	29
5.2. Camping het Leersumseveld	30
5.3. Carvanterrein De Heihoek	32
5.4. Landgoed Ginkelduin	34
5.5. Vakantiecentrum De Halm	39
5.6. Vakantiepark Bonte Vlucht	41
5.7. Vakantiepark Boschlust	44
5.8. Het Grote Bos	46

6. Toets Wet Natuurbescherming	59
6.1. Onderzoek soortenbescherming	59
6.2. Overzicht van beschermde soorten in het plangebied	59
6.3. Toetsing	60
6.4. Conclusie	61

1.1. Aanleiding en doel

Herziening Pilot vertaling EHS in bestemmingsplan

In 2016 is in opdracht van de Provincie Utrecht en de gemeente Utrechtse Heuvelrug een bestemmingsplan verblijfsrecreatieterreinen opgesteld om invulling te geven aan het gemeenschappelijk belang van natuur en recreatie in de vorm van een pilotplan. Hierbij dienen zowel de recreatie als de natuur er op vooruit te gaan. Dit heeft destijds geresulteerd in de volgende rapportages:

- Natuurtoets EHS. Recreatieterreinen gemeente Utrechtse Heuvelrug (Laneco, december 2015);
- Afgestemde regeling in het voorontwerp bestemmingsplan Recreatieterreinen Utrechtse Heuvelrug (Rho januari 2016).

Hiermee heeft er een goede en flexibele vertaling plaatsgevonden van de status van EHS naar de regels in het bestemmingsplan. Met de invoer van de Wet natuurbescherming op 1 januari 2017 is echter een herziening van de originele quickscan en bestemmingsplan noodzakelijk.

Beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming

Het bestemmingsplan is het besluit dat ingrepen mogelijk maakt die een aantasting van beschermde dier- of plantensoorten kan betekenen. Uiterlijk bij het nemen van een besluit dat ruimtelijke veranderingen mogelijk maakt, zal daarom zekerheid moeten zijn verkregen dat overtredingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) niet optreden.

In de voorliggende rapportage wordt een quickscan het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd van de nieuwe ontwikkelingen die in het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt. De werkwijze is als volgt:

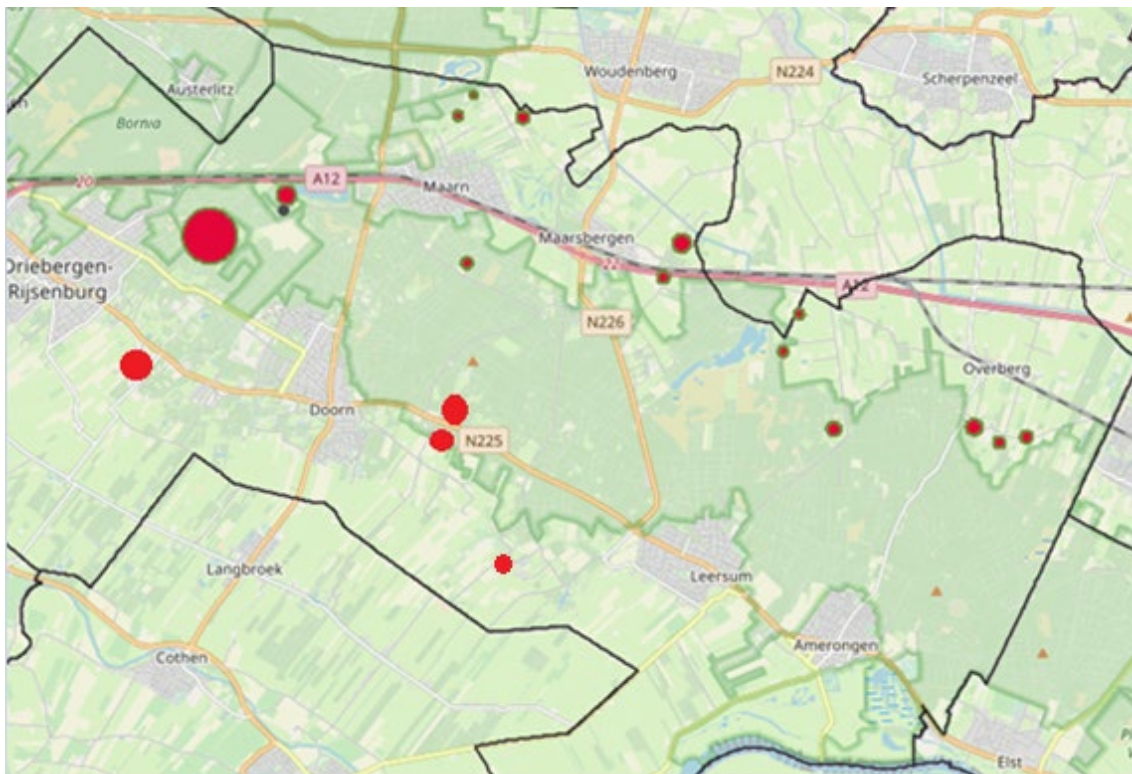
- Analyse van de actuele provinciale en overige openbare natuurgegevens
- Typering van de actuele (beschermde) natuurwaarden op de terreinen
- Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming

1.2. Plangebied

Het plangebied betreft de volgende recreatieterreinen in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. De vetgedrukte recreatieterreinen liggen (deels) in Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN)

- Allurepark Laag Kanje;
- Amerongse Berg;
- Camping 't Eind;
- Camping De Hoge Linde;
- Camping De Steeg
- **Caravanterrein De Heihoek**
- Camping Eijkckelenburg;
- Camping Gerstee;
- Camping Heuvelslag

- **Camping Het Leersumseveld**
- Camping Meck
- Camping Oud-Meijendorst
- **Het Grote Bos**
- Heulweg 10
- **Landgoed Ginkelduin**
- Noordwest-Kanje
- **Recreatiedorp Den Ossenbergh**
- **Vakantiecentrum De Halm**
- **Vakantiecentrum Maarnse Berg**
- **Vakantiepark Bonte Vlucht**
- **Vakantiepark Boschlust**

Figuur 1.1 . Globale ligging van de recreatiebedrijven in het bestemmingsplan Utrechtse Heuvelrug ten opzichte van het NNN (groen gearceerd) (Rho basisviewer)

De omvang van de bedrijven varieert sterk: van klein (Leersumse Veld) tot zeer groot (Het Grote Bos en Ginkelduin). Veel bedrijven liggen in het NNN of grenzen aan de NNN.

1.3. Ontwikkelingen die in het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt

De nieuwe ontwikkelingen die in het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt zijn kleinschalig van omvang en beperken zich vaak tot de bestaande recreatiewoningen, centrumgebouwen en standplaatsen. De volgende ontwikkelingen worden als wijziging gezien ten opzichte van de vigerende bestemmingsplannen:

1. vergroten van de oppervlakte van een bouwwerk voor recreatief nachtverblijf tot maximaal 70 m²;
2. verhogen van de bouwhoogte van een bouwwerk voor recreatief nachtverblijf tot maximaal 3,75 m;
3. vergroten van de inhoud van een recreatiewoning tot 250 of maximaal 300 m³ (met kap);

4. vergroten van de inhoud van een recreatiewoning tot 250 of maximaal 300 m³ met medische verzorging;
5. verhogen van de goot- en bouwhoogte van een recreatiewoning tot respectievelijk 3,5 m en 6,5 m;
6. uitbreiden van de gemeenschappelijke voorzieningen aansluitend op bestaande voorzieningen van maximaal 200 m²;
7. uitbreiden van de gemeenschappelijke voorzieningen aansluitend op bestaande voorzieningen van meer dan 200 m²;
8. realiseren van een bijzonder recreatief nachtverblijf op de grond;
9. realiseren van een bijzonder recreatief nachtverblijf op hoogte;
10. realiseren van bouwwerk voor recreatief nachtverblijf;
11. realiseren van recreatiewoning;
12. omzetten van twee bouwwerken voor recreatief nachtverblijf naar één recreatiewoning;
13. toelaten van extra of nieuwe bedrijfswoningen;
14. omzetten bedrijfswoning in recreatiewoning;
15. vergroten van de inhoud van een bedrijfswoning van 600 naar 800 m³;
16. loslaten van het onderscheid in seizoens- en toeristische plekken is losgelaten
17. regelen van winterkamperen;
18. veranderen terreinverlichting
19. aanleggen van verhardingen;
20. uitsluiten van overige ontwikkelingen.

In het licht van Wet natuurbescherming gaat het om de volgende werkzaamheden:

- verwijderen beplanting en bomen;
- sloopwerkzaamheden van chalets, stacaravans en recreatiewoningen;
- bouwrijp maken;
- bouwwerkzaamheden aan centrumvoorziening en recreatiewoningen; - aanleggen van verharding en verlichting.

1.4. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het beleidskader van de Wet natuurbescherming beschreven. De structurele kenmerken van verblijfsrecreatieterreinen zijn geanalyseerd in hoofdstuk 3. Een overzicht van de beschikbare natuurgegevens op de recreatieterreinen is opgenomen in hoofdstuk 4. Een nadere analyse van de afzonderlijke recreatieterreinen is vervolgens weergegeven in hoofdstuk 5. De feitelijke toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming is opgenomen in hoofdstuk 6.

2. Toetsingskader

7

Met de Wet natuurbescherming (Wnb) zijn alle bepalingen met betrekking tot bescherming van natuurgebieden en dier- en plantsoorten samengebracht in één wet. Met de Wnb worden diverse Europese rechtelijke regelgeving geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving, waaronder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn.

Soortenbescherming

De Wnb maakt onderscheid tussen:

- Soorten die worden beschermd in de Vogelrichtlijn;
- Soorten die worden beschermd in de Habitatrichtlijn;
- Overige soorten.

De Wnb bevat onder andere verbodsbepalingen ten aanzien van het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, eieren en rustplaatsen van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Gedeputeerde Staten (GS) kunnen hiervan ontheffing verlenen en bij verordening kunnen Provinciale Staten (PS) vrijstelling verlenen voor dit verbod. De voorwaarden waaraan voldaan moet worden om ontheffing of vrijstelling te kunnen verlenen zijn opgenomen in de Wnb en vloeien direct voort uit de Vogelrichtlijn.

Daarnaast is het verboden in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV onderdeel a bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen of te verstoren. GS kunnen hiervan ontheffing verlenen en bij verordening kunnen PS vrijstelling verlenen van dit verbod. De gronden voor verlening van ontheffing of vrijstelling zijn opgenomen in de Wnb en vloeien voort uit de Habitatrichtlijn. Verder is er een verbodsbepaling opgenomen voor overige soorten. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage onder de onderdelen A en B bij de Wnb. De provincie kan ontheffing verlenen van deze verboden. Verder kan bij provinciale verordening vrijstelling worden verleend van de verboden. De noodzaak tot ontheffing of vrijstelling kan hierbij ook verband houden met handelingen in het kader van de ruimtelijk inrichting of ontwikkeling van gebieden.

Bij de voorbereiding van een ruimtelijk plan moeten worden onderzocht of de Wnb de uitvoering van het plan niet in de weg staat. Dit is het geval wanneer voor de uitvoering van ingegrepen geen mogelijkheid is tot het verkrijgen van een ontheffing of vergunning.

Natuur Netwerk Nederland

De Provincie Utrecht beschermt het Natuurnetwerk Nederland met de provinciale Ruimtelijk Structuurvisie (PRS) en de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Bij nieuwe ontwikkelingen dient te worden getoetst of er per saldo geen sprake is van significante aantasting van de wezenlijke waarden van het NNN of een significante vermindering van de oppervlakte of een significante afname van de samenhang. Wordt significante aantasting aangetoond dan is de ontwikkeling niet mogelijk tenzij er sprake is van groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. De aantasting moet dan zoveel mogelijk beperkt worden. Is deze beperking onvoldoende om significante aantasting te voorkomen dan is compensatie nodig (Provincie Utrecht).

Om te komen tot zowel een ontwikkelingsgerichte omgang met het NNN, als tot een betere ruimtelijke bescherming, hanteert de Provincie Utrecht aantal instrumenten. Onder voorwaarden worden ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt, waarbij het functioneren van het NNN niet wordt aangetast of zelfs wordt verbeterd. De volgende instrumenten zijn beschikbaar:

- *uitbreiding van geringe omvang bij bestaande functies*. Kleinschalige ontwikkelingen in het NNN zijn mogelijk mits ze aansluiten aan een bestaande andere functie en het op al verstoord terrein plaats vinden;
- *plussen en minnen*. Het negatieve effect van een ontwikkeling kan met voor natuur positieve ingrepen worden opgeheven zodat er geen sprake is van een significante aantasting van het NNN;
- *herbegrenzing van het NNN*. Bij kleinschalige ontwikkelingen kan het instrument herbegrenzing worden ingezet, mits dit leidt tot een gelijkwaardige of betere kwaliteit van het NNN en de oppervlakte van het NNN niet vermindert;
- *saldobenadering*. Toe te passen bij een combinatie van ontwikkelingen die in een gezamenlijk ruimtelijk plan worden opgepakt en die per saldo een meerwaarde voor natuur opleveren (Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie Herijking 2016).

Provinciale verordening

De provincie heeft de bevoegdheid om soorten vrij te stellen van de verboden volgens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. De vrijstelling geldt slechts voor zo ver er voorafgaand en tijdens de werkzaamheden het gebruik in redelijkheid alles wordt verricht of gelaten om te voorkomen dat de verboden worden. De volgende soorten zijn door de Provincie Utrecht vrijgesteld:

Zoogdieren

- Aardmuis
- Bosmuis
- Bunzing
- Dwergmuis
- Dwergspitsmuis
- Egel
- Gewone bosspitsmuis
- Haas
- Hermelijn
- Huisspitsmuis
- Konijn
- Ondergrondse woelmuis
- Ree

- Rosse woelmuis
- Tweekleurige bosspitsmuis
- Veldmuis
- Vos
- Wezel
- Woelrat

Amfibieën

- Bruine kikker
- Gewone pad
- Kleine watersalamander
- Meerkikker
- Middelste groene kikker of bastaardkikker

3. Structuurkenmerken en beschermde waarden op terreinen

9

3.1. Typering bedrijven in relatie tot de dichtheid van het aantal standplaatsen

De natuurwaarden op de recreatieterreinen hangen vooral af van de oppervlakte van de standplaats en het aantal standplaatsen per hectare. De beplanting, soms met een duidelijk boskarakter, is één van de belangrijkste elementen die op diverse recreatieterreinen beschermd kan worden. Voor een beter inzicht in de aard en omvang van het bos op een recreatiebedrijf is een analyse gemaakt van het aantal eenheden per hectare op de recreatiebedrijven, zie tabel 3.1. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen gedeelten die in de winter niet in gebruik zijn, dit zijn de toeristische velden op de recreatiebedrijven, en de gedeelten waar voorzieningen blijven staan en mogelijk ook nog in gebruik zijn. Dit laatste zijn recreatiewoningen of jaarplaatsen.

De typologie is toegelicht met voorbeelden van bedrijven binnen de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Het is te verwachten dat op de bedrijven met een lage dichtheid meer ruimte aanwezig is voor natuurlijke omstandigheden dan op de bedrijven met een hoge dichtheid. Daar waar sprake is van duidelijk verschillende deelgebieden is dit ook in de tabel opgenomen (bijvoorbeeld bij landgoed Ginkelduin).

Tabel 3.1 Typologie van bedrijven het Natuurnetwerk tot het aantal aanwezige standplaatsen per hectare (

aantal standplaatsen per ha (bruto)	overwegend recreatiewoningen of vaste standplaatsen	overwegend toeristische standplaatsen
1-9	Landgoed Ginkelduin (verhuurwoningen) 5 Vakantiepark Bosclust 5	
10-19	Het Grote Bos 16	Landgoed Ginkelduin (totaal)13
20-29	Vakantiecentrum Maarnse Berg (21) Vakantiepark Bonte Vlucht 2 Vakantiecentrum De Halm 24	Landgoed Ginkelduin toeristische standplaatsen 26 Caravanterrein de Heikhoek 20
>30		Camping Het Leersumseveld 34

Het volgende wordt geconstateerd:

- een aantal bungalowparken heeft een lage dichtheid (tot 9 eenheden per ha). Het betreft hier parken met overwegend privé eigendommen die niet bedrijfsmatig verhuurd worden;
- recreatieparken met een dichtheid tussen de 10-19 eenheden per ha hebben een duidelijk boskarakter;

- bij dichtheden tussen de 20-29 standplaatsen per ha kan nog steeds sprake zijn van een groen karakter van de camping;
- bij een dichtheid van 30 of meer standplaatsen per ha kan een groen karakter alleen gerealiseerd worden door intensief onderhoud van de beplanting (hagen). Er is hier veelal geen ruimte voor een natuurlijke ondergroei. Door gerichte maatregelen is het echter goed mogelijk om een broedvogelpopulatie te hebben die zich thuis voelt in de directe menselijke omgeving.
- de bedrijven met een dichtheid van meer dan 30 eenheden per ha zijn veelal niet in het NNN gelegen, uitgezonderd Camping Het Leersumseveld.

3.2. Nadere analyse van de typen standplaatsen

In het kader van de gewenste bestemmingslegging en de beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming is een analyse uitgevoerd naar de hoeveelheid opgaande beplanting op recreatieterreinen in relatie tot het gebruik. Hierbij zijn de volgende typen te onderscheiden:

- privé recreatiewoning zonder bedrijfsmatige verhuur;
- verhuur recreatiewoning;
- privé jaarplaatsen: stacaravan of chalet (de verzamelnaam hiervoor zijn bouwwerken voor recreatief nachtverblijf);
- toeristische velden.

Opvallend is dat er bij de bedrijven die zijn gelegen in de NNN geen grote aantallen verhuurchalets aanwezig zijn. De verhuurmarkt is gericht op recreatiewoningen of toeristische standplaatsen. In de navolgende paragrafen worden voorbeelden gegeven van het type standplaats in relatie tot de hoeveelheid beplanting (kroonprojectie) op de standplaats. De voorbeelden zijn illustratief en gelden niet voor het gehele bedrijf.

3.2.1. Privé recreatiewoning zonder bedrijfsmatige verhuur

De complexen met recreatiewoningen die niet bedrijfsmatig worden verhuurd, laten zich als volgt typeren:

- er is een grote variatie aan ouderdom en type bomen. Van monotoon dennenbos tot een gevarieerde opstand;
- de kroonprojectie is vaak meer dan 25% en soms zelfs 100%;
- soms is er ook totaal geen opgaande beplanting op de kavel aanwezig. De omgeving is dan wel volledig bos;
- bij eigen huisjes zijn er vaste looproutes: kans voor natuur buiten de paden (mos en struiklaag). Bij verhuurwoningen ontbreekt dit;
- veelal tuintjes rond de eigen woning. Bij verhuur ontbreekt dit;
- de standplaatsen zijn ruim;
- de gevarieerde structuur biedt veel mogelijkheden voor diverse soorten vogels;
- op de kavel zijn er ook kansen voor natuurlijke ondergroei met de daarbij behorende soorten.

3.2.2. Recreatiewoning verhuur

De complexen met recreatiewoningen voor de verhuur laten zich als volgt typeren:

- de begroeiing is vaak eenvormig van aard;
- de kroonprojectie is vaak groot
- sommige terreinen hebben een duidelijke scheiding tussen de standplaats (vijf meter gras rond het huisje) en het omliggende bos. Er zijn dan vaste looproutes en kans voor een natuurlijke ondergroei;
- geen tuintje rond de woning, hooguit gras. Er is wel een verhard terras;

- de standplaatsen zijn ruim;
- de gevarieerde structuur biedt veel mogelijkheden voor diverse soorten vogels.

3.2.3. Jaarplaatsen (stacaravan/chalets) privé

Jaarplaatsen met een bouwwerk voor recreatief nachtverblijf die niet bedrijfsmatig worden verhuurd laten zich als volgt typeren:

- kavel vaak intensief ingericht. Auto vaak op de standplaats;
- kavels klein van oppervlakte (<250m²);
- bij recente (her-)inrichtingen ontbreken bomen en struiken en is het onderhoudsniveau geminimaliseerd;
-
- veel nestkastjes en voederplanken;
- er zijn campings met een zeer hoge kroonprojectie. Dit betreft veelal een oude inrichting.
-

3.2.4. Toeristische velden verhuur

De toeristische standplaatsen hebben de volgende kenmerken:

- de standplaatsen staan op velden van 8 tot 20 eenheden rond een graspad/veld;
- het zijn grasvelden omgeven door bos of beplantingsingel;
- afhankelijk van de ouderdom (en hoogte) van de beplantingen kan een deel van de velden in de schaduw liggen;
- de kroonprojectie is veelal gering;
- kleinschalige verkavelingen in het bos leiden wel tot grote kroonprojecties;
- de grasvelden zelf worden intensief beheerd en gebruikt en hebben geen bijzondere natuurwaarden.

4. Natuurgegevens van de recreatieterreinen

13

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de beschikbare waarnemingen van flora en fauna op de recreatieterreinen. De waarnemingen zijn afkomstig van de provincie Utrecht, www.waarneming.nl en losse waarnemingen van eigenaren, recreanten en specifieke onderzoeken.

4.1. Beschikbare gegevens

Provinciale gegevens

- Van de provincie zijn gegevens ontvangen van de periode 2005-2013: flora (235 waarnemingen) en fauna (229 waarnemingen).

Deze gegevens zijn weliswaar sterk verouderd maar geven een goede indicatie van wat recent nog aanwezig is, zeker gezien het feit dat de veranderingen in inrichting en gebruik van de terrein sinds 2013 (zeer) beperkt zijn gebleven. Het aantal waarnemingen per bedrijf verschilt sterk. Van Het Grote Bos zijn de meeste waarnemingen. Van sommige bedrijven is in de provinciale gegevens geen enkele waarneming bekend. Het betreft hier inventarisaties van kensoorten, dus niet alle waargenomen planten (bramen, brandnetel etc.) en dieren (kleine vos, veldmuis) worden genoteerd.

[Www.waarneming.nl](http://www.waarneming.nl)

Per terrein zijn de gegevens geraadpleegd van de laatste vijf jaar (augustus 2014 – augustus 2019).

Specifieke onderzoeken

Van drie terreinen zijn specifieke ecologische rapportages gebaseerd op veldinventarisaties. Deze zijn vastgelegd in de volgende rapportages:

- Ecologisch onderzoek vakantiecentrum De Maarnse Berg (Van den Bijtel 2007);
- Ecologisch onderzoek Vakantiepark Bonte Vlucht, (Van Den Bijtel, Februari 2009);
- Quick scan flora en fauna RCN Het Grote Bos. (SAB, juli 2009);
- Natuurwaardenonderzoek Molecatenpark Landgoed Ginkelduin. (Bureau Viridis, 2011).

Ook deze rapportages zijn verouderd maar geven wel een goede indicatie van de mogelijke natuurwaarden

4.2. Analyse van de provinciale gegevens

Provinciale gegevens

Periode 2005-2013

Op de terreinen zijn in totaal 47 verschillende (karteer-)plantensoorten en 39 soorten dieren waargenomen, zie tabel 4.1 en 4.2.

Tabel 4.1 Overzicht van waargenomen planten op alle recreatiebedrijven in de gemeente Utrechtse heuvelrug zowel binnen als buiten de NN (KW = kwetsbaar, GE = gevoelig, EB = ernstig bedreigd)

Soort	Rode lijst	Soort	Rode lijst
Aardbeiganzerik	KW	Kleine leeuwentand	-
Adelaarsvaren	-	Knoopkruid	-
Akkerviooltje	-	Kruipganzerik	-
Blauwe bosbes	-	Kruipganzerik	-
Bosaardbei	GE	Kussentjesmos	-
Brede wespenorchis	-	Liggend walstro	-
Doffe ereprijs	KW	Mannetjesereprijs	-
Dubbelloof	GE	Mannetjesvaren	-
Duits viltkruid	EB	Mosbloempje	GE
Dwergviltkruid	GE	Muizenoor	-
Gewone brunel	-	Muursla	-
Gewone eikvaren	-	Pilzegge	-
Gewone margriet	-	Poelruit	-
Groot streepzaad	-	Schermhavikskruid	-
Groot warkruid	-	Spindotterbloem	KW
Grote ratelaar		Struikhei	-
Heksenmelk	-	Tandjesgras	-
Hengel	-	Tuinwolfsmelk	-
Hondsviooltje	GE	Tweerijige zegge	-
Hop	-	Veelbloemige veldbies	-
Klein tasjeskruid	-	Vroege haver	-
Klein vogelpootje	-	Wijfjesvaren	-
Kleine leeuwenklauw	-	Zacht vetkruid	-

Tabel 4.2 Overzicht van de waargenomen dieren op alle recreatiebedrijven in de gemeente Utrechtse Heuvelrug, dus ook de bedrijven buiten het NNN

Nederlands	Rode lijst	WNB-status	Prov. vrijstelling
Dagvlinders en Libellen			
Atalanta			
Bont zandoogje			
Bruin blauwtje			
Bruin zandoogje			

Boomblauwtje			
Dagpauwoog			
Geelsprietdikkop			
Gehakelde aurelia			
Groot dikkopje			
Icarusblauwtje			
Kleine vuurvliinder			
Koevinkje			
Azuurwaterjuffer			
Blauwe glazenmaker			
Zwarte heidelibel			
Paardenbijter			
Smaragdlibel			
Viervlek			
Grote keizerlibel			
Overige insecten			
Boskrekkel			
Wekkertje			
Zanddoortje			
Knosprietje			
Krasser			
Grauwzwarte mier			
Zoogdieren			
Bosmuis		Nationaal beschermd	X
Bruine rat			
Haas		Nationaal beschermd	X
Eekhoorn		Nationaal beschermd	
Konijn		Nationaal beschermd	X
Ree		Nationaal beschermd	X
Vos		Nationaal beschermd	X
Amfibieën, reptielen en vissen			
Bruine kikker		Nationaal beschermd	X
Gewone pad		Nationaal beschermd	X
Poelkikker	KW	Habitatrichtlijn	
Middelste groene kikker		Nationaal beschermd	X
Hazelworm	KW	Nationaal beschermd	
Tiendornige stekelbaars			

Beschermde soorten

Beschermde plantensoorten zijn niet bekend van de recreatieterreinen. Wel is een deel van de soorten aangemerkt als rode lijst soort. Voor de fauna geldt dat een groot deel van de zoogdieren, reptielen en amfibieën beschermd zijn. De poelkikker is zwaar beschermd als Habitatrichtlijnsoort, bijlage IV.

Missende soorten

Dat konijnen de meest waargenomen soort is op recreatieterreinen is voor de meeste mensen geen verrassing. Ree en vos zijn soorten met een groot leefgebied en komen (in bepaalde periode) ook op recreatieterreinen. Daarnaast is ook de aanwezigheid van egels, kleine marterachtigen en diverse soorten muizen en spitsmuizen aannemelijk. Soorten als boommarter en das ontwikkelen zich de laatste jaren goed op de Utrechtse Heuvelrug. Afhankelijk van de aard en ligging zouden ze ook op de terreinen

voor kunnen komen. Vooral nog zijn deze schuwe soorten nog niet waargenomen. In het bestand is ook slechts één waarneming van een eekhoorn op een recreatieterrein. Naar verwachting is deze soort op veel meer recreatieterreinen aanwezig.

4.3. Provinciale waarnemingen per recreatiebedrijf

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de natuurgegevens die bij de provincie aanwezig zijn op de afzonderlijke recreatieterreinen binnen het NNN De recreatieterrein waarvan de provinciale gegevens beschikbaar waren zijn Caravanterrein de Heihoek, Vakantiepark Bonte Vlucht, Vakantiepark Boschlust Landgoed Ginkelduin en Het Grote Bos.

4.3.1. Carvanterrein De Heihoek

Waargenomen fauna:

- Konijn
- Paardenbijter

4.3.2. Vakantiepark Bonte Vlucht

Waargenomen flora:

- Wijfvaren
- Pilzaegge
- LiggendWalstro
- Struikhei

Waargenomen flora

- Konijn
- Eekhoorn
- Geelsprietdikkopje

4.3.3. Vakantiepark Boschlust

Waargenomen flora:

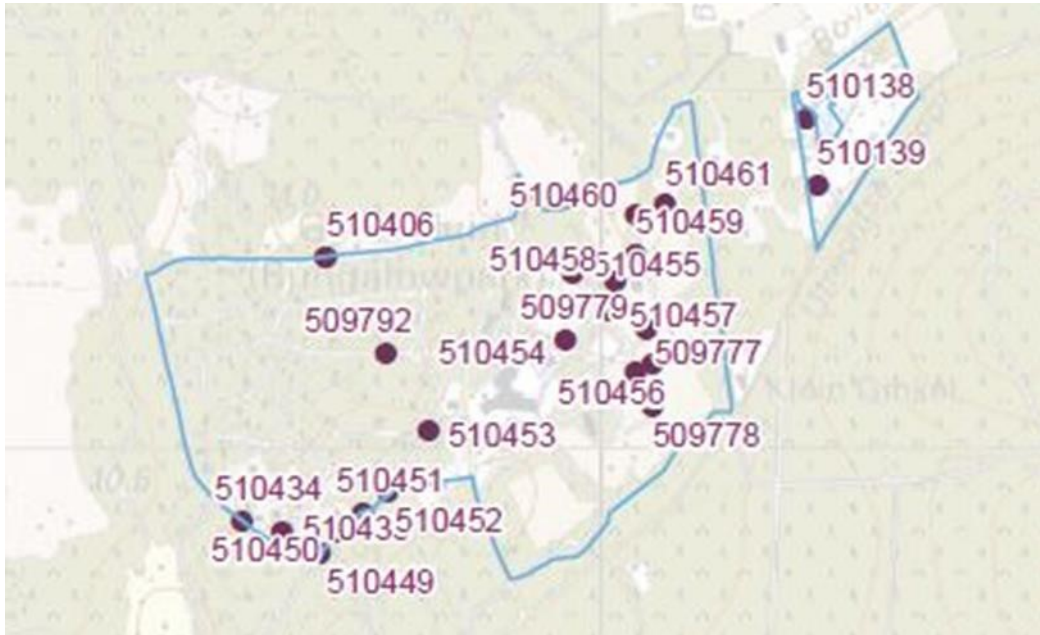
- Klein vogelpootje

4.3.4. Landgoed Ginkelduin

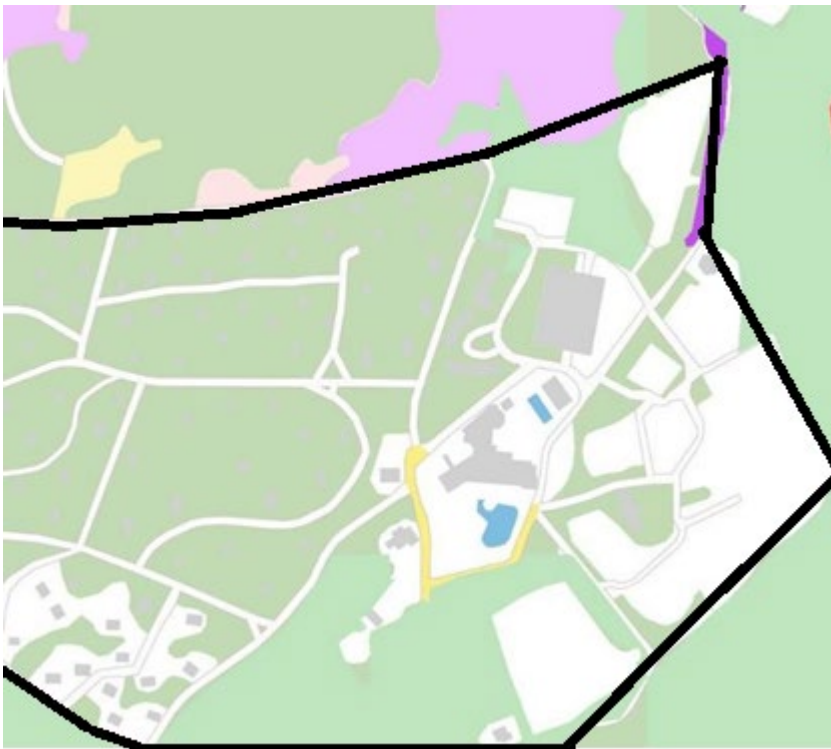
Waargenomen fauna:

- Boskrekkel (11 keer gemeld)
- Paardenbijter
- Grote keizerlibel
- Zwarte heidelibel
- Boomblauwtje
- Bruine kikker

Opvallend is het grote aantal soorten libellen, terwijl er op het recreatieterrein geen open water, buiten de kunstmatige vijver met vissen, aanwezig is. Naar verwachting zijn dit zwerfende exemplaren afkomstig van het nabij gelegen natuurgebied, waar veel open water aanwezig is. Ter illustratie is in figuur 4.1 aangegeven op welke locaties de waarnemingen zijn gedaan op Ginkelduin.

Figuur 4.1 Locatie van waarnemingen van libellen bij Landgoed Ginkelduin

Figuur 4.2 Ginkelduin natuurkwaliteit waarbij het oude bos is aangegeven in het paars

Net ten noorden van de camping zijn twee dassenburchten gelegen. Het betreffende natuurgebied is eigendom van de camping (mondelinge info).

4.3.5. Het Grote Bos

Van dit park zijn de meeste waarnemingen bekend. Opvallend is de waarneming van een hazelworm. Er komt open water voor op het park, dat waarschijnlijk gebruikt wordt als voortplantingslocatie voor de amfibieën en libellen. De waargenomen soorten uit de provinciale data zijn weergegeven in tabel 4.3

Tabel 4.3 Waargenomen soorten voor Het Grote Bos

Flora	Fauna
Aardbeiganzerik	Azuurwaterjuffer
Akkerviooltje	Blauwe glazenmaker
Blauwe bosbes	Bont zandoogje
Gewone brunel	Bosmuis
Gewone eikvaren	Bruine kikker
Klein tasjeskruid	Middelste groene kikker
Klein vogelpootje	Gewone pad
Kleine leeuwenklauw	Grote keizerlibel
Kussentjesmos	Hazelworm
Mannetjesereprijs	Konijn
Muizenoor	Paardenbijter
Muursla	Ree
Pilzegge	Smaragdlibel
Tandjesgras	
Veelbloemige veldbies	

4.4. Specifiek ecologische onderzoeken van recreatieterreinen

Van drie terreinen zijn specifieke ecologische rapportages gebaseerd op veldinventarisaties. Deze zijn vastgelegd in de volgende rapportages:

- Ecologisch onderzoek vakantiecentrum De Maarnse Berg. Van den Bijtel 2007;
- Natuurwaardenonderzoek Molecatenpark Landgoed Ginkelduin. Bureau Viridis, september 2011; -
- Quick scan flora en fauna RCN Het grote bos. SAB, juli 2009.

Deze rapportage geven een goed beeld van de (beschermde) natuurwaarden die op de grotere recreatieparken voorkomen, gezien de (zeer) geringe veranderingen in de inrichting en het beheer van de terreinen in de afgelopen 12 jaar.

Ecologisch onderzoek vakantiecentrum De Maarnse Berg (Van den Bijtel 2007)

Het onderzoek is verricht in het kader van een verbeteringsplan van het park. Op het terrein zijn veel soorten waargenomen, waaronder soorten die beschermd zijn onder de Habitatrictlijn. Dit zijn: gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en zandhagedis. Verder valt de aanwezigheid van de beschermde boomarter op. Het hoge aantal broedvogelsoorten (43) vormt een indicatie voor de variatie van biotopen.

Ecologisch onderzoek Vakantiepark Bonte Vlucht (Van den Bijtel, februari 2009)

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in het kader van een beoogde ingrijpende herinrichting van het park. Er heeft een gedegen onderzoek plaats gevonden naar de natuurwaarden op de Bonte Vlucht. Illustratief voor de grote variatie aan natuurwaarden zijn de zeven soorten vleermuizen, die zowel gebruik maken van gebouwen en bomen als verblijfplaats en in het terrein foerageren. Tevens vormt het grote aantal broedvogels hier een indicatie van de rijkdom. Er zijn de volgende type volgens aanwezig:

- vogels van oud loofhoud: bonte vliegenvanger en boomklever;
- vogels van structuurrijk bos met loofhout: appelvink, glanskop en grauwe vliegenvanger;
- vogels van naaldbos: goudhaan, kuifmees en zwarte mees.

Natuurwaardenonderzoek Molecatenpark Landgoed Ginkelduin (Bureau Viridis, september 2011)

Onderzoek is uitgevoerd in het kader van planvorming aan de westzijde van het landgoed. Het betreft een zeer klein deel van het landgoed. In 2007 heeft een uitgebreid onderzoek plaatsgevonden (Van den Bijtel 2007). In het rapport worden de volgende conclusies getrokken;

Op het landgoed zijn, voor een dergelijk relatief kleine gebied, veel soorten vastgesteld. Verantwoordelijk voor het hoge aantal soorten is de grote verscheidenheid aan biotooptypen. Zo komen op het Landgoed Ginkelduin vochtige en droge bossen, vochtige en droge heide, vochtige en droge schraalgraslanden, stuifzand, bebouwd gebied en kampeervelden voor.

In het onderzochte gebied is de verscheidenheid aan biotooptypes geringer, de voorkomende types zijn droog en min of meer vochtig bos, bospaden, stuifzand en heide/schraalgraslandranden. Desondanks komt in het projectgebied een aantal (strikt) beschermde soorten en soorten van de rode lijst (zie tabel 4.4).

Tabel 4.4 Beschermde soorten aangetroffen tijdens locatie onderzoek Landgoed Ginkelduin

Soort	Rode lijst	WNB
Gewone dwergvleermuis		Habitatrichtlijn
Grauwe Vliegenvanger	GE	Vogelrichtlijn
Laatvlieger		Habitatrichtlijn
Levendbarende hagedis	GE	Nationale soort
Rosse Vleermuis	KW	Habitatrichtlijn
Ruige dwergvleermuis		Habitatrichtlijn
Hondsviooltje	GE	

Buiten de in de tabel genoemde soorten komen ook talrijke vogelsoorten tot broeden waaronder appelvink en boompieper.

Quick scan flora en fauna RCN Het Grote bos

Quick scan flora en fauna RCN Het Grote bos (SAB, juli 2009) was gericht op het vervangen van 20 recreatiewoningen en de bouw van drie nieuwe recreatiewoningen.

Er is een beperkt aantal algemene plantensoorten vastgesteld. Het verstoringsniveau van het onderzoeksgebied was hoog. Tijdens het veldbezoek zijn konijn, bunzing en eekhoorn vastgesteld. De bestaande recreatiewoningen zijn ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Mogelijk zijn enige bomen geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

4.5. Natuurgegevens onderzoek Laneco

In de rapportage "Natuurtoets EHS. Recreatieterreinen gemeente Utrechtse Heuvelrug (Laneco, december 2015) wordt een samenvatting geven van de natuurwaarden die zijn vastgesteld tijdens het veldbezoek (paragraaf 3.1 en 3.16 van de rapportage). Deze passages zijn navolgend overgenomen.

Bijzondere waarden

Op de meeste parken is sprake van een vrij gecultiveerd systeem met daartussen bosranden en plukken bos. Slechts op enkele parken, vaak rond ruim opgezette verhuurplekken van recreatiewoningen en stacaravans in het bos, is sprake van een ouder bossysteem met een oude bosbodem. Daar is ook een hogere natuurwaarde aanwezig.

Ecologische meerwaarde op bos/biotoopniveau kan worden gevonden in (restanten) van oude lanen op terreinen als Het Grote Bos en, Ginkelduin. Verder loopt op Ginkelduin strook oude boskern langs het noordpad het park in. Deze elementen zijn aangeduid als bijzonder/waardevol element.

Bijzondere soorten

Op de terreinen zelf zijn veel van de randen langs de paden (suboptimaal) geschikt voor reptielen als levendbarende hagedis en hazelworm, vooral nabij leefgebieden van deze soorten. Direct tegen het park Ginkelduin zijn zowel hazelworm als levendbarende hagedis waargenomen (beiden beschermd Wnb). In de meer bosrijke (delen van) parken zijn vrijwel altijd grote bonte spechten en een brede variatie aan zangvogels aanwezig. Op verschillende parken werd de buizerd waargenomen, maar nesten van grote roofvogels zijn niet waargenomen. Op Ginkelduin werd wel territoriaal gedrag van boomvalken geconstateerd. De parken zijn ook zeer geschikt voor soorten als sperwer en groene specht gezien de afwisseling in openheid en geslotenheid.

Op alle parken is zonder uitzondering een forse populatie van het konijn aanwezig. In tegenstelling tot de meeste omliggende terreinen vormen de parken met hun afwisseling aan beschutting en voedselrijke open grasvelden een optimaal leefgebied. De meer besloten parken zijn in het hoogseizoen onderdeel van leefgebied van het ree. In de winter of onder rustigere omstandigheden buiten het hoogseizoen zal dit vaker het geval zijn. Alleen op park De Halm zijn zeer beperkt sporen van dassen aangetroffen.

Alleen de grotere parken zoals het Ginkelduin hebben beperkt enkele waterelementen (vaak vijvers bij de ingang). Zeldzamere amfibieën en vissen worden daarom niet verwacht. Deze waterobjecten zijn echter wel van belang als drinkplaats. Zeldzamere insectensoorten zijn niet waargenomen, maar aan de randen kunnen wel zeldzamere vlinder-, kever- en bijensoorten voorkomen. Opvallend was de afwezigheid van rode bosmieren.

Het voorkomen van inheemse soorten vaatplanten op de parken is marginaal vanwege de beschaduwde omstandigheden in de bossen enerzijds, en de gecultiveerde en vrij voedselrijke omstandigheden op en rond objecten anderzijds.

Overzicht

Er is een indeling gemaakt van de globale waarden per park. Echter, per park verschilt de natuurwaarde ook weer per onderdeel. Dit is in de onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 4.5 tabel met samenvatting natuurwaarden op de verschillende terreinen waarbij een lage waarde weergeeft tot aan +/+ voor een hoge natuurwaarde (Laneco)

Recreatieterrein	Kamperen	Recreatiewoningen in bos	Recreatiewoningen met tuin	Voorzieningscluster	Weide	Oud bos	Combinatie	Bijzondere Elementen
De Bonte Vlucht				-/+			+	+/+
Landgoed Ginkelduin	-	+	-/+	-/+		+/+		+/+
Boschlust	-	+				+/+		
De Halm	-		-	-/+		+/+		
De Heikhoek	-			-/+	-/+			
Camping Leersumse Veld	-							
Het Grote Bos	-	+	-/+	-/+	-/+	+/+		+/+
De Maarnse Berg	-		+	-/+				

4.6. Analyse van www.waarneming.nl

Bij www.waarneming.nl zijn gegevens in te zien per recreatierrein. Voor een aantal kenmerkende soorten zijn deze gegevens navolgend opgenomen.

4.6.1. Camping Leersumse veld

Op camping het Leersumse veld zijn in de afgelopen 5 jaar van 15 soorten waarnemingen bekend. Het gaat hier over algemene vogelsoorten en insecten. Van andere soortgroepen zijn geen waarnemingen bekend. Daarnaast zijn er soorten met jaarrond beschermde nesten aanwezig¹. De waarnemingen en bescherming zijn weergegeven in tabel 4.56

Tabel 4.6 Waargenomen soorten camping Leersumse veld in de periode augustus 2014- augustus 2019

Soort	Rode Lijst	WNB	Jaarrond nestbescherming categorie
Vogels			
Boomklever		Vogelrichtlijn	5
Groenling		Vogelrichtlijn	
Holenduif		Vogelrichtlijn	
Huismus	GE	Vogelrichtlijn	2

4.6.2. Landgoed Ginkelduin

Op Landgoed Ginkelduin zijn veel waarnemingen bekend op waarneming.nl. Ginkelduin is te vinden in combinatie met het omliggende natuurgebied. In deze paragraaf is enkel ingegaan op de waarnemingen op het recreatierrein zelf in de laatste vijf jaar. Op het recreatierrein van Landgoed Ginkelduin zijn ruim 200 waarnemingen gedaan.

Vogels

Op het terrein van Ginkelduin zijn in totaal 49 vogelsoorten bekend. Voor inheemse vogels geldt dat deze onder de Wnb allen beschermd zijn volgens de Vogelrichtlijn. In tabel 4.7 staan de status op de rode lijst en of er jaarrond nestbescherming is.

Tabel 4.7 Vogelsoorten op Landgoed Ginkelduin en de beschermingsstatus in de periode augustus 2014- augustus 2019

Soort	Rode Lijst	Jaarrond nestbescherming
Aalscholver		
Appelvink		
Boerenwaluw	GE	5
Bonte Vliegenvanger		5
Boomklever		5
Boomkruiper		5
Boompieper		
Bosuil		5
Buizerd		4
Fitis		
Fluiter		
Gaai		

¹ Onder de Vogelrichtlijn is van enkele vogelsoorten het nest jaarrond beschermd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën, waarbij nesten van vogelsoorten categorie 1 t/m 4 jaarrond beschermd zijn en de nesten van soorten van categorie 5 beschermd zijn als er onvoldoende alternatieven zijn

Gierzwaluw		2
Glanskop		5
Goudhaan		
Goudvink		
Grauwe Gans		
Groenling		
Grote Bonte Specht		
Heggenmus		
Houtduif		
Huismus	GE	2
Huiszwaluw	GE	
Koolmees		5
Kruisbek		
Kuifmees		
Matkop	GE	
Merel		
Nachtzwaluw		
Pimpelmees		5
Putter		
Raaf	GE	5
Roodborst		
Scholekster		
Sijs		
Spreeuw		5
Staartmees		
Tjiftjaf		
Turkse Tortel		
Vink		
Vuurgoudhaan		
Wespendief		4
Winterkoning		
Witte kwikstaart		
Zanglijster		
Zwarte Kraai		5
Zwarte mees	GE	5
Zwartkop		

Zoogdieren

In het gebied zijn verschillende waarnemingen bekend van grondgebonden zoogdieren. Daarnaast zijn er ook vleermuizen waargenomen. De soorten en bescherming zijn opgenomen in tabel 4.8.

Tabel 4.8 Waargenomen soorten zoogdieren en bescherming in de periode augustus 2014- augustus 2019.

Soort	Rode Lijst	WNB
Gewone dwergvleermuis		Habitatrichtlijn
Gewone grootoorvleermuis		Habitatrichtlijn
Konijn		Nationaal beschermd, prov. vrijstelling
Rode eekhoorn		Nationaal beschermd
Rosse vleermuis	Ja	Habitatrichtlijn

Overig groepen

Op het recreatiepark is de bruine kikker vastgesteld. Dit is een nationaal beschermde soort waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Qua vlinders, libellen en overige soorten zijn enkel algemene, niet beschermde soorten waargenomen.

4.6.3. Vakantiecentrum De Halm

Op het vakantiecentrum de Halm zijn beperkt waarnemingen bekend. Het gaat hierbij om vier soorten die allemaal beschermd zijn onder de Wnb volgens de Vogelrichtlijn zie tabel 4.9..

Tabel 4.9 Waargenomen soorten en bescherming in de periode augustus 2014- augustus 2019.

Soort	Rode Lijst	Jaarrond Nestbescherming
Buizerd		4
Groene Specht		5
Witte kwikstaart		
Vink		

4.6.4. Het Grote Bos

Op het recreatieterrein van het grote bos zijn diverse waarnemingen gedaan. In de afgelopen vijf jaar gaat het hierbij om 141 waarnemingen.

Vogels

Op het terrein van Het Grote Bos zijn in totaal 55 vogelsoorten bekend. Voor vogels geldt dat deze onder de Wnb allen beschermd zijn volgens de Vogelrichtlijn. In tabel 4.10 staat de status op de rode lijst en of er jaarrond nestbescherming is

Tabel 4.10 Waargenomen vogels en bescherming in de periode augustus 2014- augustus 2019.

Soort	Rode Lijst	Jaarrond nestbescherming
Appelvink		
Blauwe Reiger		5
Bonte Vliegenvanger		5
Boomklever		5
Boomkruiper		5
Boomleeuwerik		
Bosuil		5
Buizerd		4
Ekster		5
Gaai		
Gierzwaluw		2
Glanskop		5
Goudvink		
Grauwe Vliegenvanger	GE	5
Groene Specht		5
Grote Lijster	KW	
Havik		4
Heggenmus		
Holenduif		

Houtduif		
IJsvogel		5
Keep		
Kleine Bonte Specht		5
Kolgans		
Koolmees		5
Kruisbek		
Kuifmees		
Matkop	GE	
Merel		
Pimpelmees		5
Putter		
Raaf	GE	5
Ransuil	KW	4
Roodborst		
Sijs		
Sperwer		4
Spreeuw		5
Staartmees		
Tjiftjaf		
Turkse Tortel		
Vink		
Vuurgoudhaan		
Wilde Eend		
Winterkoning		
Witte Kwikstaart		
Zanglijster		
Zwarte Kraai		5
Zwarte Mees	GE	5
Zwarte Specht		5
Zwartkop		

Overige soorten

In het gebied zijn de afgelopen vijf jaar twee soorten zoogdieren waargenomen namelijk konijn en rode eekhoorn, beiden beschermd onder de Wnb. Qua vlinders en libellen zijn enkel algemene soorten waargenomen zonder bescherming. Amfibieën en reptielen zijn niet waargenomen op het Grote Bos.

4.6.5. Maarnse berg

Op het recreatiepark Maarnse berg zijn afgelopen vijf jaar 82 waarneming ingevoerd in www.waarneming.nl. In het gebied zijn 20 vogelsoorten waargenomen. Deze soorten zijn allen beschermd onder de Wnb volgens de Vogelrichtlijn en zijn weergegeven in tabel 4.11

Tabel 4.11 Vogel soorten en bescherming in de periode augustus 2014- augustus 2019

Soort	Rode Lijst	Jaarrond nestbescherming
Bonte vliegenvanger		5Ja
Gaai		
Goudhaan		
Goudvink		
Grauwe Vliegenvanger	GE	5

Grote Bonte Specht		
Koolmees		5
Kuifmees		
Merel		
Pimpelmees		5
Putter		
Roodborst		
Spreeuw		5
Tjiftjaf		
Vink		
Vuurgoudhaan		
Zanglijster		
Zwarte kraai		5

Zoogdieren

Daarnaast zijn op het recreatieterrein Maarnse berg twee soorten zoogdieren waargenomen namelijk rosse woelmuis en ree. Beide soorten zijn als nationale soort beschermd onder de Wet natuurbescherming. Reptielen en amfibieën zijn niet waargenomen. Wel zijn er algemene dagvlinders aanwezig die niet beschermd zijn volgens de Wet natuurbescherming.

4.6.6. Caravanterrein De Heihoek

Van het terrein de Heihoek zijn zeer beperkte gegevens in de laatste 5 jaar ingevoerd op waarneming.nl Er is enkel een Boomklever ingevoerd. Deze is beschermd onder de Wnb de vogelrichtlijn. Voor nestbescherming geldt categorie 5.

4.6.7. Vakantiepark De Bonte Vlucht

Van het terrein de Bonte Vlucht zijn beperkte gegevens in de laatste 5 jaar ingevoerd op ww.waarneming.nl. Er is van 10 vogels een waarneming bekend. Deze soorten zijn allen beschermd onder de Wnb volgens de Vogelrichtlijn en zijn weergegeven in tabel 4.12

Tabel 4.12 Waarneming op recreatieterrein de Bonte Vlucht in de periode augustus 2014 augustus 2019

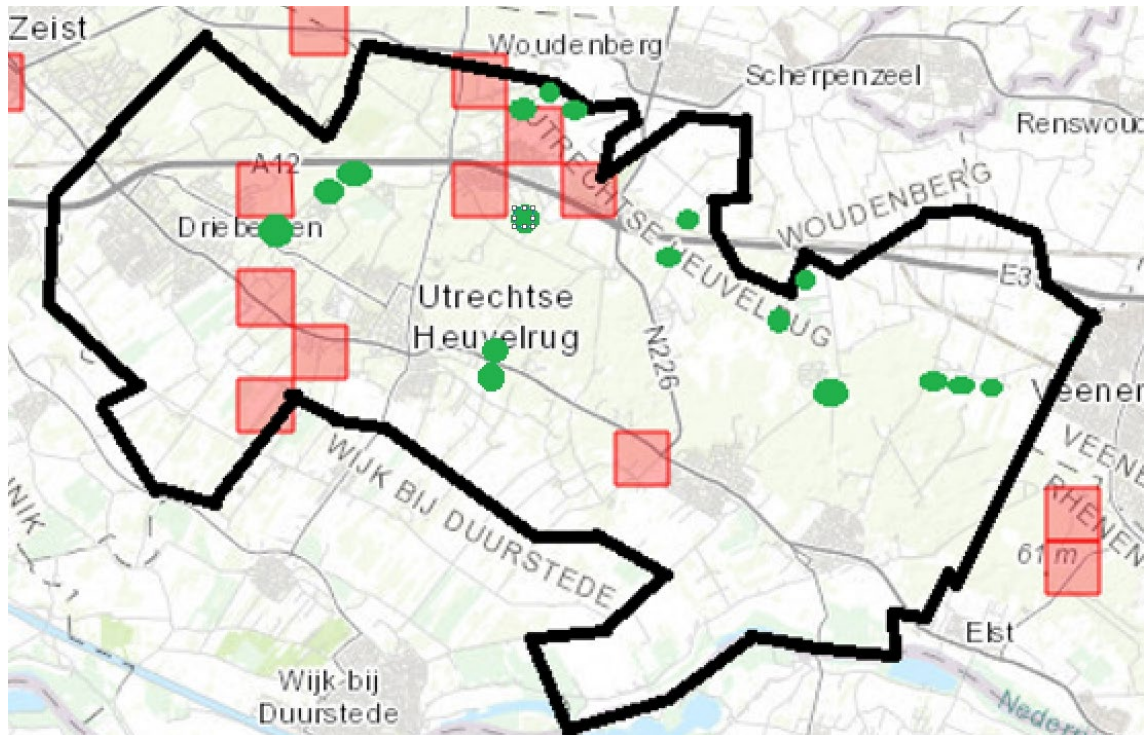
Soort	Rode Lijst	Jaarrond nestbescherming
Bonte Vliegenvanger		6
Grote Bonte Specht		
Grote Meel Specht		
Koolmees		5
Matkop		
Pimpelmees		5
Raaf		5
Sijs		
Zanglijster		5

4.6.8. Vakantiepark Boschlust

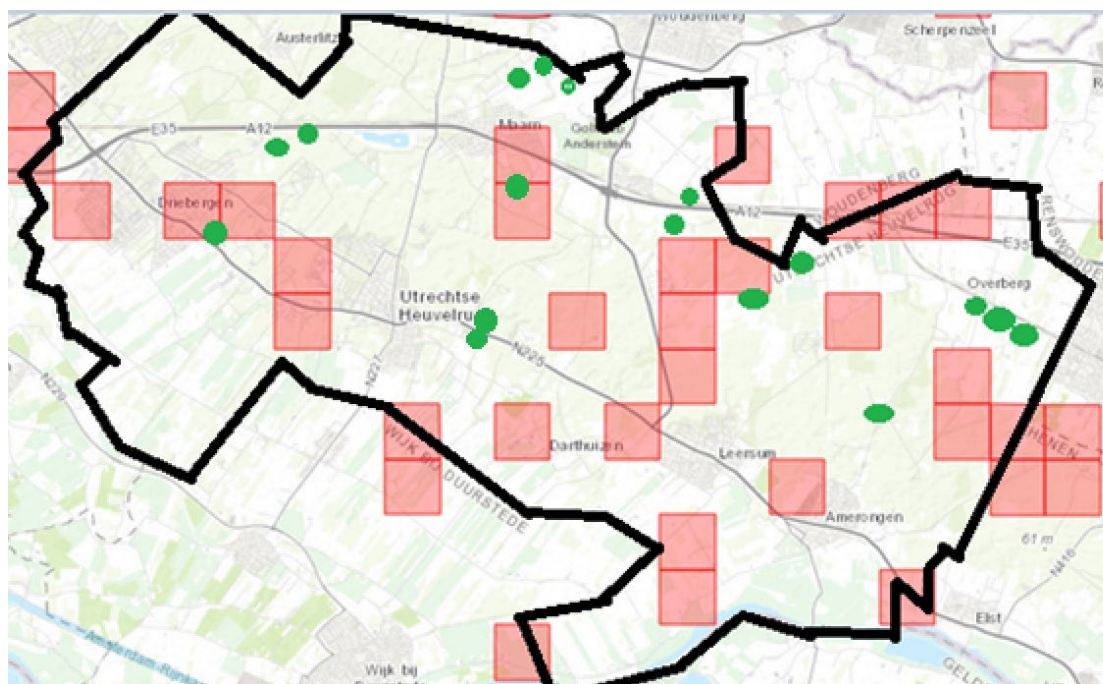
Van het recreatieterrein Boschlust zijn zeer beperkte gegevens in de laatste 5 jaar ingevoerd op www.waarneming.nl Er is enkel een Koolmees ingevoerd. Deze is beschermd onder de Wnb volgens de vogelrichtlijn. Voor nestbescherming geldt categorie 5.

4.6.9. Hazelworm, zandhagedis, boommarter en das

Hazelworm, boommarter, das en zandhagedis zijn soorten die tegenwoordig (weer) op de Utrechtse Heuvelrug voorkomen. De waarnemingen laten zien dat met name de das verspreid over de hele Utrechtse heuvelrug voor komt (figuur 4.3). Ook de boommarter komt verspreid in het gebied voor. Incidentele aanwezigheid van deze soorten op recreatieparken is daarom mogelijk.

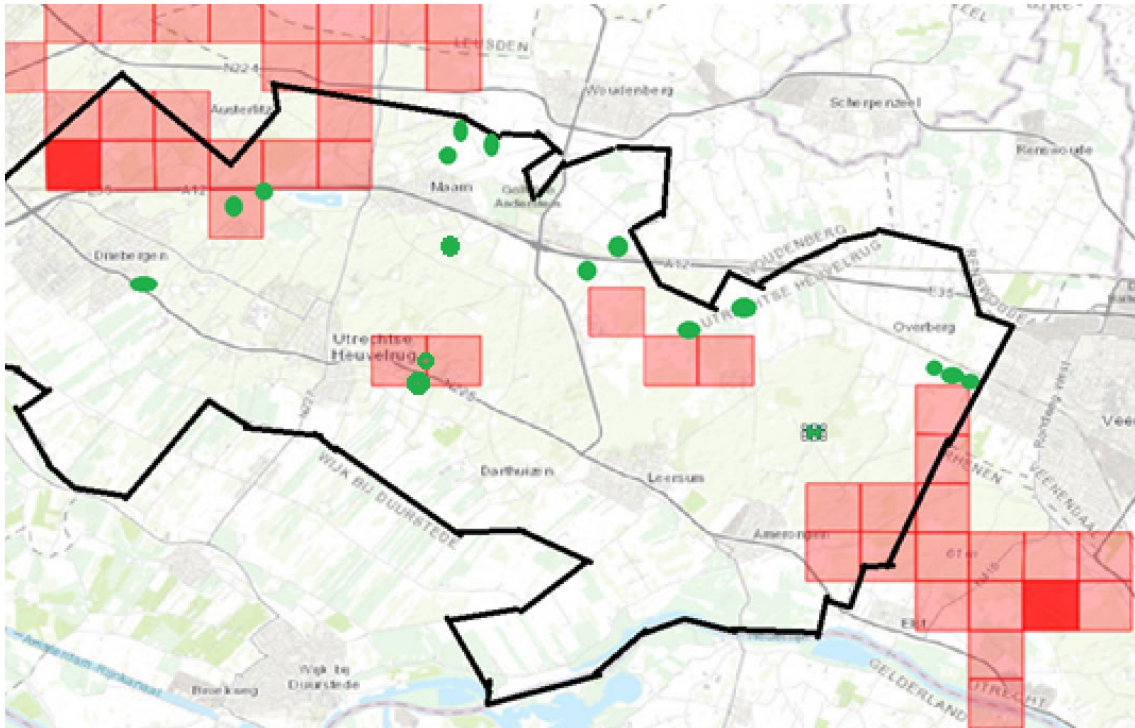
Figuur 4.3 Waarnemingen van boommarter in de periode 2014-2019 in de gemeente Utrechtse heuvelrug ten opzichte van de recreatieterreinen

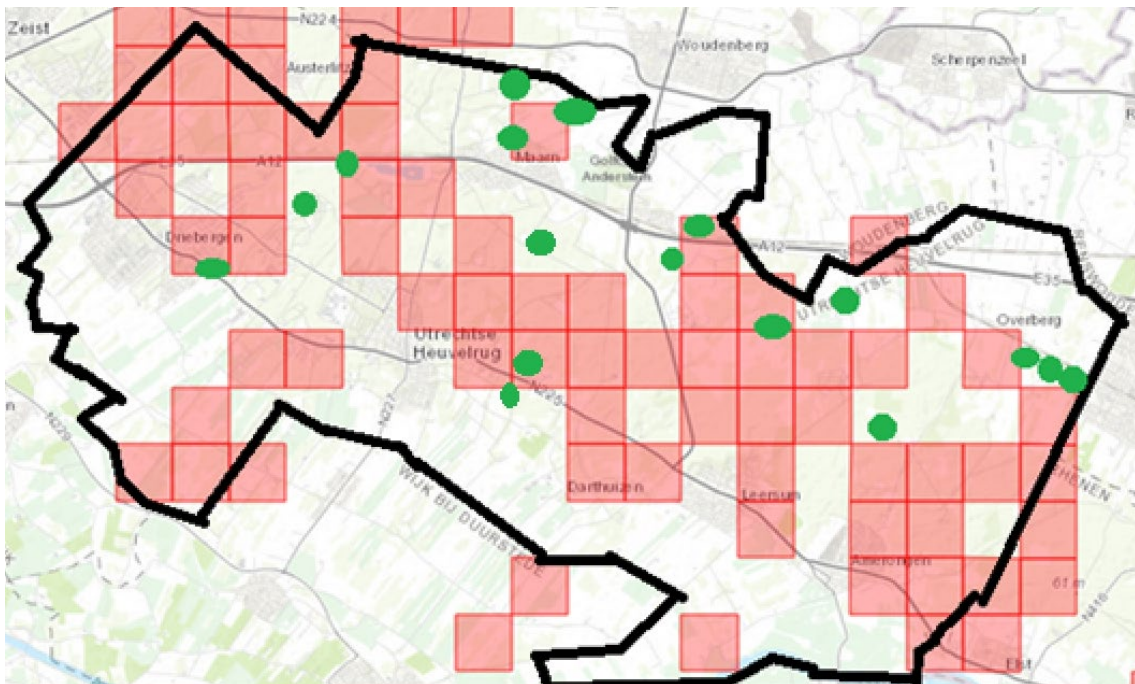
Figuur 4.4 Waarnemingen van das in de periode 2014-2019 in de gemeente Utrechtse heuvelrug ten opzichte van de recreatieterreinen

De zandhagedis kent met name voor in het noordwesten en oosten in de gemeente Utrechtse Heuvelrug (figuur 4.5). Deze soort kan bij geschikt habitat voorkomen op recreatieterreinen. De hazelworm komt algemeen voor in de gemeente Utrecht heuvelrug (figuur 4.76. Deze soort komt waarschijnlijk ook voor op recreatieterreinen.

Figuur 4.5 Waarnemingen van zandhagedis in de periode 2014-2019 in de gemeente Utrechtse heuvelrug ten opzichte van de recreatieterreinen

Figuur 4.6 Waarnemingen van hazelworm in de periode 2014-2019 in de gemeente Utrechtse heuvelrug ten opzichte van de recreatieterreinen

5. Analyse van individuele recreatiebedrijven

5.1. Relevante kenmerken

In het kader van de gewenste bestemmingslegging en de beoordeling in het kader van Wet Natuurbescherming is een veldverkenning uitgevoerd naar specifieke kenmerken die beschermingswaardig zijn. Het betreft hier een veldverkenning en geen inventarisatie waarbij kenmerken gedetailleerd op kaart worden vastgelegd. Het gaat hierbij om aspecten als:

- dichtheid van het aantal standplaatsen per ha;
- bos vrij van verblijfsrecreatieve eenheden of functies;
- kroonprojectie;
- aard van het gebruik;
- lanen;
- infrastructuur: onverharde wegen;
- open water;
- ouderdom van de bomen en gelaagdheid van de opstand; -
- natuurlijke ondergroei en extensief maaibeheer; -
- raster/hekwerk rond het terrein.

De analyse is gebaseerd op:

- plattegrond van de bedrijven, voor zover aanwezig;
- luchtfoto van de provincie Utrecht;
- luchtfoto van de gemeente Utrechtse Heuvelrug;
- terreinbezoek half mei 2014.

De luchtfoto van de provincie Utrecht is genomen in de zomer. De recreatieterreinen zijn volledig bezet en het gras is volledig verdord. Hierdoor zijn de verschillende patronen en de omvang van de beplanting goed waarneembaar. De foto's zijn overgenomen van de provinciale site (landschapstypen). Voor de herziening is tevens gebruik gemaakt van de luchtfoto uit de Rho viewer uit de zomer van 2018.

De luchtfoto's van de gemeente zijn eerder in het jaar genomen. Nog niet alle bomen zijn uitgelopen en het gras is groen. Deze worden gebruikt als ondergrond bij het bestemmingsplan.

5.2. Camping het Leersumseveld

Figuur 5.1 Luchtfoto van Camping Leersumseveld (rood omlijnd) ten opzichte van NNN (groen) (Provincie Utrecht).

Typering bedrijf

Het Leersumseveld is een klein bedrijf met toeristische standplaatsen. Het ligt gedeeltelijk in het NNN. Dit betreft het gedeelte ten westen van de weg (zie figuur 5.1). Dit gedeelte is al heel lang recreatief in gebruik. De camping heeft een dichtheid van 34 standplaatsen per ha.

Ligging in het NNN

Het terrein ligt langs de bosrand op de overgang naar het grootschalige agrarisch gebied. De vennen van het natuurgebied Leersumseveld liggen circa 300 meter ten westen van de camping.

Toeristische velden

Op het terrein zijn alleen toeristische standplaatsen aanwezig. Er is, naast de randbeplanting aan de wegzijde, zeer weinig beplanting aanwezig. De kroonprojectie kan op 5% gesteld worden (de randbeplanting). Rond het bedrijf is geen hekwerk aanwezig. Verharding is minimaal (alleen bij de inrit) en het terrein is vlak.

Ouderdom bomen en gelaagdheid van de opstand

De randbeplanting is relatief jong. Oude bomen komen niet voor.

Natuurlijke ondergroei en extensief maaibeheer

Het beheer is intensief en er is geen sprake van een natuurlijke ondergroei.

Conclusie natuurwaarden

Op het terrein zijn geen bijzondere natuurwaarden aanwezig. De natuurwaarden zijn die van een reguliere intensief gebruikte camping.

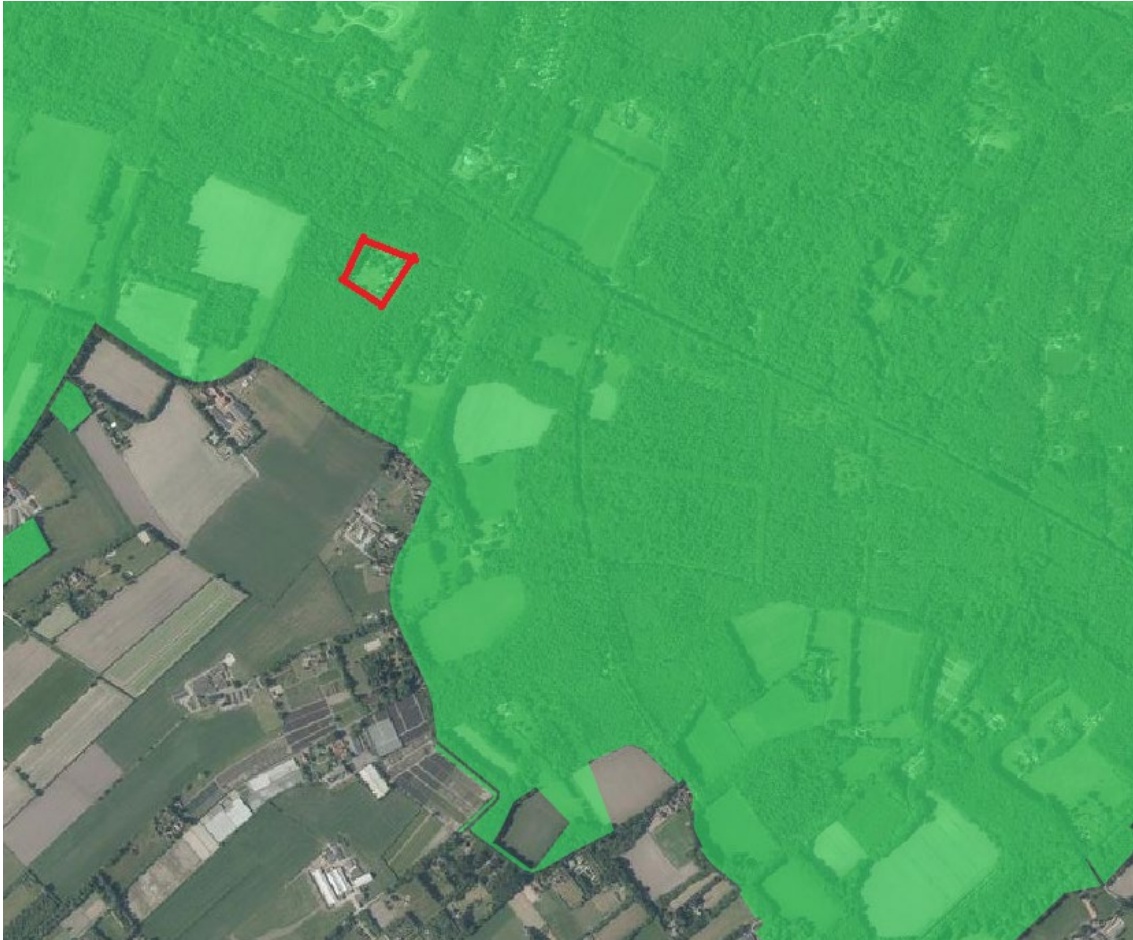

Figuur 5.2 Inrichting van het veld in het NNN van camping Leersumseveld

Figuur 5.3 Afschermende beplanting tussen camping en weg

5.3. Caravanterrein De Heihoek

Figuur 5.4 Caravanterrein De Heihoek (rood) ten opzichte van het NNN (groen)

Typering bedrijf

Het Caravanterrein De Heihoek is een klein bedrijf en heeft een oppervlakte van 1,6 ha en een vergunning voor 34 eenheden. Het betreft toeristische standplaatsen en bij de entree twee vaste standplaatsen. De dichtheid is 20 eenheden per ha.

Ligging in het NNN

Het terrein is gelegen halverwege de weg tussen de kernen Doorn en Leersum aan de zuidzijde van de weg. Grote bospercelen met soms enige bebouwing/oude landgoederen bepalen het beeld van dit gedeelte van de Utrechtse Heuvelrug. Er zijn geen rasters rond het bedrijf.

Bos vrij van verblijfsrecreatieve eenheden

Op het terrein is geen bos aanwezig, wel is er een kleine zone die niet benut wordt voor standplaatsen en waar enige bomen staan. Daarnaast is er een groot grasland met traditioneel gazonbeheer.

Toeristische velden

Er is geen groot grasveld waaromheen de standplaatsen zijn gelegen. Op het terrein zijn enige bomen aanwezig. Het omliggende bos is bepalend voor het boskarakter op het terrein. Er zijn twee type standplaatsen: rond het open grasveld en in de bosrand.

Figuur 5.5 Standplaatsen langs de bosrand op het grote veld

Ouderdom bomen en gelaagdheid van de opstand

De kroonprojectie is hooguit 10%. Het is een open ruimte in het bos met enige bomen en struiken, onder andere rododendron. Hierdoor is er duidelijk sprake van een parkkarakter. Het zijn overwegend loofbomen met ouderdom tot circa 50 jaar met een rijke variatie in soort en leeftijd

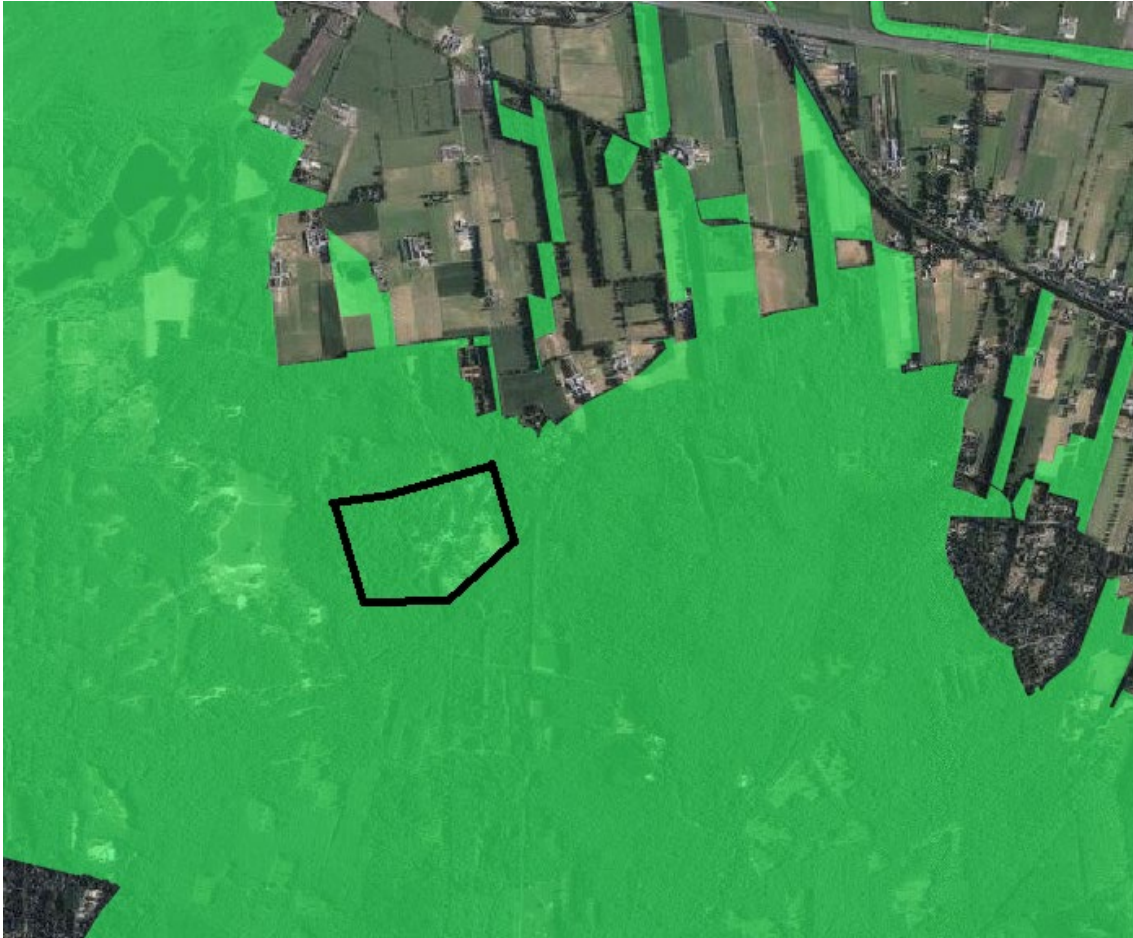
Natuurlijke ondergroei en extensief maaibeheer

Het overgrote deel wordt intensief onderhouden. Slechts in een smalle strook is er sprake van een natuurlijke ondergroei en vindt er feitelijk weinig beheer plaats. Plaatselijk enig dood hout op de grond. Het centrale grasveld wordt intensief en grootschalig gemaaid. (geen gefaseerd maaibeheer).

Conclusie natuurwaarden

Op het terrein zijn geen bijzondere natuurwaarden aanwezig. De provinciale natuurgegevens laten zien dat Konijn en Paardenbijter zijn waargenomen. De natuurwaarden zijn die van een reguliere camping. Het is een open ruimte in het bos.

5.4. Landgoed Ginkelduin

Figuur 5.6 Ligging van Ginkelduin (zwart omlijnd) in het NNN (Groen) (Provincie Utrecht)

Typering bedrijf

Landgoed Ginkelduin heeft een oppervlakte van 32 ha en een vergunning voor 433 eenheden. De gemiddelde dichtheid is 13 eenheden per ha. Het terrein heeft een lengte van circa 750 meter en een breedte van circa 600 meter. Het terrein heeft een duidelijke vierdeling:

- centrumvoorzieningen;
- verhuurappartementen;
- recreatiewoningen in het bos. Oppervlakte 15 ha met 73 bungalows, dichtheid 5 per ha;
- toeristische standplaatsen in een parkachtige sfeer. Oppervlakte 12 ha met 307 standplaatsen, dichtheid 26 per ha.

Ligging in het NNN

Het terrein is ten noordoosten van Leersum gelegen. Het grenst aan het Leersumseveld: een grootschalig heidegebied met vennen. Aangrenzende delen van het natuurgebied zijn in eigendom van Ginkelduin. In het najaar voeren de gasten onderhoudswerkzaamheden uit in het natuurgebied. Dit betreft onder andere het verwijderen van opslag. In dit gebied zijn ook twee dassenburchten gelegen.

Bos vrij van verblijfsrecreatieve eenheden

Er is geen bos dat geen onderdeel vormt van een recreatieve inrichting. Daarnaast is er bij de entree en langs de randen aan de oostzijde een randbeplanting aanwezig. Dit kan als bos worden getypeerd. Plaatselijk (het zuidelijke deel van de camping) valt de recreatieve bestemming niet samen met de ligging van de weg. Er ligt een bostrook tussen de weg en de bestemming verblijfsrecreatie.

Recreatiewoningen in het bos

De recreatiewoningen in het bos hebben een bijzonder karakter vanwege de zeer lage dichtheid. Op een perceel van 15,2 ha zijn 73 recreatiewoningen gelegen. Dit resulteert in een dichtheid van 5 eenheden per ha. Rond de woningen is een zone vrij van opgaande beplanting, zodat er voldoende zon op het terras aanwezig is. Dit is goed te zien op de luchtfoto. Rond de woningen is gazon aanwezig (aan alle kanten vijf meter vrij van bomen) maar is er geen sprake van tuinen.

Het betreft hier een jong bos. Door de dichte boombeplanting is er weinig ondergroei. Met het ouder worden van het bos zal er meer licht op de bodem komen, waardoor een vegetatie zich kan ontwikkelen. Er zijn duidelijke hoogteverschillen en door het terrein loopt een oude zandwal. De kroonprojectie wordt geschat op meer dan 75%.

Figuur 5.7 Luchtfoto van het gedeelte met recreatiewoningen op Landgoed Ginkelduin (Provincie Utrecht)

Figuur 5.8 Recreatiewoning op Landgoed Ginkelduin in het bos met hoogteverschillen

Toeristische velden in het bos

De toeristische standplaatsen zijn geplaatst op velden. In totaal heeft dit deelgebied een omvang van 11,9 ha en zijn er 307 standplaatsen aanwezig. De dichtheid is 26 eenheden per ha. Dit geeft aan dat er sprake is van een gemiddelde inrichting.

De velden zijn vrij vormgegeven en lijken een bosrand te volgen. Op de velden zelf is veelal geen beplanting aanwezig. De toiletgebouwen, wegen en paden zijn juist omgeven door veel opgaande beplanting. De kroonprojectie is circa 10%.

Figuur 5.9 Luchtfoto uit 2018 van de toeristische velden in het bos op Landgoed Ginkelduin (Rho viewer)

Figuur 5.10 Toeristisch veld met randbeplanting

Lanen

De hoofdontsluiting wordt door beplanting begeleid. Het is geen laanbeplanting maar een gemengde bosbeplanting.

Infrastructuur

De hoofdweg is verhard de overige wegen zijn onverhard. De auto's staan centraal geparkeerd.

Open water

Er is bij de entree een grote kunstmatige vijver aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn hierin jonge kikkers waargenomen.

Ouderdom bomen en gelaagdheid van de opstand

De kroonprojectie varieert van 10 tot 80%. Hierdoor is er sprake van zowel een bos- als parkkarakter. De opstanden zijn zeer gevarieerd: van monotoon jong naaldhout tot gevarieerd oud loofhout. Dit is ook het gevolg van de grote omvang van het terrein.

Natuurlijke ondergroei en extensief maaibeheer

Buiten de kavels is er sprake van een natuurlijke ondergroei en vindt er feitelijk weinig beheer plaats. Plaatselijk enig dood hout op de grond en een natuurlijke ondergroei. Takkenrillen worden ook toegepast bij de geleiding van de gasten (afsluiten paden etc.). Alle grasvelden worden intensief en grootschalig gemaaid (geen gefaseerd maaibeheer).

Sport en spel

Aan de oostzijde van het terrein is een groot speelveld gelegen.

Centrale voorzieningen

De centrale voorzieningen hebben een hoogwaardig karakter dat past bij de omvang van het bedrijf. Het geheel is zorgvuldig voorzien van beplanting. In dit deelgebied zijn ook de gestapelde recreatieappartementen aanwezig en de "parkeergarage".

Conclusie natuurwaarden

Door de omvang, inrichting en beheer van het terrein kan gesteld worden dat Ginkelduin een bijzonder karakter heeft. Dit komt tot uiting in de volgende aspecten:

- de provinciale natuurgegevens laten een aantal insecten zien. De libellen zijn ongetwijfeld afkomstig van het nabij gelegen natuurgebied Leersumseveld, waar een groot aantal vennen aanwezig is. Op het terrein zelf is ook een grote kunstmatige vijver aanwezig. Deze kan ook een functie hebben als voortplantingswater voor de libellen en de waargenomen bruine kikker. In de vijver zijn ook grote karpers aanwezig, deze vormen duidelijk een beperking van de natuurlijke potenties;
- het gebied met de recreatiewoningen lijkt sterk op de bospercelen in de directe omgeving. De lage dichtheid van de recreatiewoningen (5 eenheden per ha) is ook bijzonder;
- op de overige delen van het terrein zijn geen bijzondere natuurwaarden aanwezig. De natuurwaarden zijn hier die van een camping met een ruime opzet en een groen karakter (beplanting deels op een wal tussen de velden);
- eekhoorns en konijnen komen veel voor op het terrein;
- Op het terrein zijn verschillende vleermuizen waargenomen
- er zijn veel nestkasten op het terrein;

5.5. Vakantiecentrum De Halm

Figuur 5.11 De halm (zwart) gelegen ten opzichte van NNN (groen) Provincie Utrecht

Typering bedrijf

De Halm is een recreatiecomplex gelegen in het bosgebied ten zuiden van Maarn. Het heeft een oppervlakte van 5,4 ha en 130 eenheden. Dit betreft 120 vaste plaatsen, 10 toeristische plaatsen en één bungalow. De gemiddelde dichtheid is 24 eenheden per ha. Op het zuidelijk deel zijn jaarplaatsen gevestigd. In het noordelijke deel is er naast een tennisbaan een aantal toeristische standplaatsen in het bos. De oppervlakte van het zuidelijke deel is circa 3 ha. De feitelijke dichtheid is daar 40 eenheden per ha (inclusief sportveld en parkeerterrein).

Ligging in het NNN

Het terrein wordt volledig omgeven door de NNN. Rond het terrein is een hoog hek aanwezig.

Jaarplaatsen

Het terrein is volledig verkaveld met jaarplaatsen. Rond de kavels zijn veelal hagen aanwezig. Sporadisch is er een opgaande boom. De kroonprojectie van de bomen is voor het zuidelijke deel verwaarloosbaar.

Toeristische standplaatsen in het bos

In het bos zijn er open ruimten waar standplaatsen zijn gelegen.

Ouderdom bomen en gelaagdheid van de opstand

De kroonprojectie van het noordelijke deel is circa 75%. Het betreft hier jonge opstand met naaldbout. Door het ontbreken van licht op de bodem is er geen struiklaag.

Natuurlijke ondergroei en extensief maaibeheer

Buiten de kavels is er plaatselijk sprake van een natuurlijke ondergroei en vindt er feitelijk weinig beheer plaats. Plaatselijk ligt er enig dood hout op de grond.

Conclusie natuurwaarden

Op het terrein met de vaste standplaatsen zijn geen bijzondere natuurwaarden aanwezig. De natuurwaarden zijn die van een reguliere camping. Dit gedeelte vervult ook geen (positieve) functie in het kader van de NNN. Het noordelijke deel is duidelijk een bosgebied (jong naaldbos), met enige recreatieve functies. Het noordelijke gedeelte is bos en vergelijkbaar met de omringend bosgebieden.

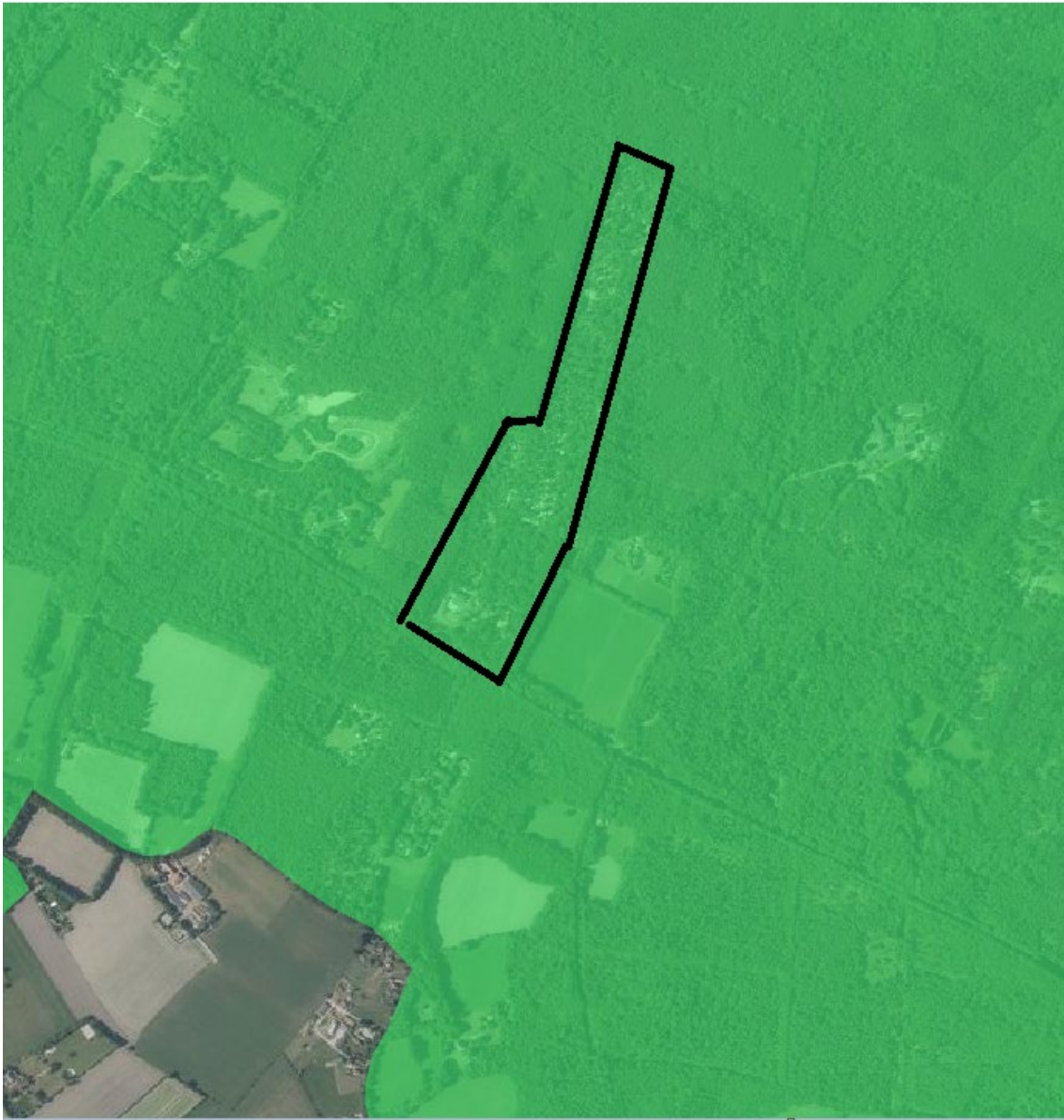
Figuur 5.12 Toeristische standplaatsen in het Bos op De Halm

Figuur 5.13 Jaarplaatsen stacaravans en chalets met intensief ingerichte kavels

5.6. Vakantiepark Bonte Vlucht

Figuur 5.14 Ligging van De Bonte Vlucht (zwart omlijnd) ten opzichte van het NNN (groen)

Typering bedrijf

Vakantiepark Bonte Vlucht heeft een oppervlakte van 16,9 ha en een vergunning voor 375 eenheden. De gemiddelde dichtheid is 22 eenheden per ha. Het terrein heeft een lengte van circa 1.100 meter en een breedte van circa 200 meter: een smal maar lang terrein. De wegen zijn onverhard.

Op de plattegrond van de camping staan:

- huisjes;
- appartementen;
- jaarplaatsen;
- trekkershutten;
- toeristische standplaatsen.

Ligging in het NNN

Het terrein is gelegen halverwege de weg tussen de kernen Doorn en Leersum. Grote bospercelen met soms enige bebouwing/oude landgoederen bepalen het beeld van dit gedeelte van de Utrechtse Heuvelrug. Er zijn geen rasters rond het terrein.

Bos vrij van verblijfsrecreatieve eenheden

Er zijn geen gedeelten die vrij zijn van verblijfsrecreatieve functies.

Recreatiewoningen in het bos

De recreatiewoningen in het bos liggen veelal langs de rand van het terrein. Er is geen begrenzing van de kavels aanwezig en er zijn weinig tuintjes aanwezig. Er is sprake van een duidelijk boskarakter.

Figuur 5.15 Recreatiewoningen op de Bonte Vlucht in het bos

Figuur 5.16 toeristische standplaatsen: open ruimten vrij vormgegeven in het bos

Jaarplaatsen in het bos

Ook de jaarplaatsen (stacaravans) hebben een duidelijk boskarakter. De dichtheid is hoger en er zijn tuintjes en hagen aanwezig.

Toeristische velden in het bos

De toeristische standplaatsen zijn vormgegeven in vijf velden. Op de velden zijn nog enige bomen aanwezig.

Ouderdom bomen en gelaagdheid van de opstand

De kroonprojectie varieert van 25 tot circa 50%. Hierdoor is er duidelijk sprake van een parkkarakter. Het zijn overwegend loofbomen, maar plaatselijk ook opstanden van naaldbomen. De ouderdom is tot circa 70 jaar. Er is een grote variatie in de struiklaag.

Natuurlijke ondergroei en extensief maaibeheer

Buiten de kavels is er plaatselijk sprake van een natuurlijke ondergroei en vindt er feitelijk weinig beheer plaats. Plaatselijk enig dood hout op de grond en er worden stammen gebruikt ter afscherming.

Centrale voorzieningen

De centrale voorzieningen zijn bij de entree gelegen. Het zijn onder andere: zwembad, tennisbaan, restaurant, bar en recreatiezaal.

Conclusie natuurwaarden

Door de omvang, inrichting en beheer van het terrein kan gesteld worden dat Bonte Vlucht een bijzonder karakter heeft. Dit komt tot uiting in de volgende aspecten:

- de gemiddelde dichtheid is 22 eenheden per ha;
- de kroonprojectie varieert van 25 tot 50%;
- In hoge mate geschikt voor broedvogels
- het terrein is niet omheind;

5.7. Vakantiepark Boschlust

Figuur 5.17 Ligging van Boschlust ten opzichte van het NNN

Typering bedrijf

Boschlust is een bungalowpark met een oppervlakte van 2,6 ha. Er is vergunning voor 19 bungalows, maar er staan 13 bungalows. De gemiddelde dichtheid van het terrein is 5 eenheden per ha. In ruimtelijk opzicht is er sprake van een duidelijke tweedeling: het noordelijke deel is open van structuur en wordt gebruikt voor toeristische standplaatsen. Het zuidelijke deel heeft een boskarakter waarin de kleine recreatiewoningen zijn gelegen.

Ligging in het NNN

Het terrein ligt op de westflank van de Utrechtse Heuvelrug net ten westen van de kern Doorn. Het NNN heeft hier de vorm van stroken tussen het grote bosgebied en het gebied langs de Kromme Rijn. Het terrein vormt een onderdeel van een van deze smalle stroken. Aan de zuid- en noordzijde zijn bospercelen gelegen. Een diepliggende sloot vormt aan de noordzijde de begrenzing van het terrein.

Recreatiewoningen in het bos

Het zuidelijke deel heeft een kroonprojectie van meer dan 80%. Het betreft hier kleine recreatiewoningen in een jong bos. De recreatiewoningen aan de westelijke rand kijken uit over de akker.

Figuur 5.18 Recreatiewoning in het bos op Boschlust

Ouderdom bomen en gelaagdheid van de opstand

De kroonprojectie is in het zuidelijk deel circa 80%. Hierdoor is er duidelijk sprake van een boskarakter. Het zijn overwegend loofbomen met een ouderdom tot circa 40 jaar. Er is een grote variatie in de struiklaag.

Natuurlijke ondergroei en extensief maaibeheer

Buiten de kavels is er plaatselijk sprake van een natuurlijke ondergroei en vindt er feitelijk weinig beheer plaats. Plaatselijk enig dood hout op de grond.

Conclusie natuurwaarden

Op het terrein is een groot verschil tussen het open noordelijke deel en het zuidelijke bosgebied. Door de lage dichtheid is het een rustig terrein. Het bos is jong met een dichte struiklaag. Er is nauwelijks verschil met de aangrenzende bospercelen.

5.8. Het Grote Bos

Figuur 5.19 Ligging van Het Grote Bos (zwart omlijnd) ten opzichte van NNN (groen)

Typering bedrijf

RCN Het Grote Bos is een groot recreatiebedrijf met een omvang van 76 ha en 1.200 eenheden. Dit betreft 82 bungalows en 1.108 toeristische standplaatsen, waarvan 400 seizoenplaatsen. De bruto dichtheid is 16 eenheden per ha. De randen van het bedrijven hebben een maatvoering van circa 600 bij 1.400 meter. Rondom het terrein is een hekwerk aanwezig. De entree ligt in het midden van de westelijke rand. De centrumvoorzieningen zijn daar geconcentreerd.

Alleen het zwembad en evenemententerrein liggen midden op het park. De toeristische standplaatsen zijn geconcentreerd in twee zones. Daarnaast is er een groot gebied met recreatiewoningen (verhuur en privé) en ook enige velden met jaarplaatsen.

In de randzone is op drie plaatsen ook een outdoor voorziening aanwezig. Deze wordt alleen onder toezicht gebruikt. Aan twee kanten grenst het terrein aan wegen.

Bosbeheerplan

Kapwerkzaamheden worden verricht volgens het bosbeheerplan. Jaarlijkse aanvraag van de kapvergunning worden bij de provincie gedaan. Bomen worden ook geïnspecteerd op veiligheid, in verband met aansprakelijkheidsverzekering. Gevaarlijke dode bomen worden dus gerooid. In de lanen gaan af en toe ook bomen dood, deze worden dan gerooid.

Behalve enkele hagen en wat sierbeplanting kunnen op dit recreatiecentrum in het algemeen ten aanzien van het veelvuldig voorkomende landschappelijke sortiment de volgende eindbeelden bepaald worden:

- A. gemengde struikbeplanting met af en toe een boom;
- B. gemengde struiken;

- C. bomen (bos);
- D. hakhoutwal;
- E. bomen (laan);
- F. gemengde struikbeplanting met een open bomendek.

Ligging in het NNN

Het Grote Bos is centraal gelegen in de zone ten zuiden van de snelweg tussen Driebergen en Doorn. Het is een van de vele functies in dit deelgebied. De noordzijde van het terrein ligt op relatief korte afstand (200 meter) van het ecoduct.

Rond de camping ligt een netwerk van wandel en fietspaden. Het gebied is een recreatief uitloopgebied van de kernen Driebergen en Doorn. De omliggende gronden hebben aan alle zijden van het recreatieterrein een boskarakter.

Bos vrij van verblijfsrecreatieve eenheden

Langs de randen van de camping is een zone met beplanting die vrij is van standplaatsen of andere voorzieningen. Deze zone heeft een breedte van circa 5 tot 10 meter en kan gezien worden als landschappelijke inpassing van het terrein. In het bosbeheerplan hebben twee (kleine) deelgebieden het eindbeeld van bos. Op de luchtfoto zijn deze gebieden niet herkenbaar. In het oostelijke deel is een groot grasveld dat extensief gebruikt wordt.

Figuur 5.20 In het oostelijk deel is een groot grasveld dat extensief gebruikt wordt (Rho viewer)

Recreatiewoningen in het bos

Op RCN Het Grote Bos is een groot aantal recreatiewoningen aanwezig. Grotendeels worden deze verhuurd. Een klein deel is eigendom van derden en wordt niet verhuurd.

Wat opvalt bij de recreatiewoningen in het bos op RCN Het Grote Bos is het volgende:

- er is een grote variatie aan recreatiewoningen. Het lijkt erop dat om de 5 jaar er een nieuw project is met een omvang van 10 tot 15 recreatiewoningen;
- het boskarakter vormt het uitgangspunt voor de verkaveling;
- grote bomen in de directe nabijheid blijven behouden;
- op de woningen valt veel schaduw, soms is op het terras zon;

Figuur 5.21 Recreatiewoningen (RCN camping Het Grote Bos, zomer 2013).

Figuur 5.22 Luchtfoto van een deel van Het Grote Bos met recreatiewoningen. (website Provincie Utrecht).

Figuur 5.23 Vrij recente recreatiewoningen (verhuur) in open dennenbos (RCN camping Het Grote Bos, zomer 2013)

Figuur 5.24 Luchtfoto van het gedeelte met de rode pannen (website Provincie Utrecht)

Figuur 5.25 Ouder type recreatiewoning met privé tuin van beperkte omvang (RCN camping Het Grote Bos, zomer 2013).

Figuur 5.26 . Luchtfoto van dit deel gebied. Grote variatie in aard en omvang van de beplanting (website Provincie Utrecht)

- er is bij de verhuurwoningen geen begrenzing van afzonderlijke kavels;
- er zijn geen tuinen bij de verhuurchalets. Rond privé woningen is soms sprake van een tuintje;
- huisjes staan in een lage dichtheid (17 per ha);
- boskarakter wordt veelal niet aangetast door de huisjes. De kroonprojectie van de bomen is meer dan 50%. Bij het laatste project in het zuidwestelijke deel zijn wel bomen geroid. De beplanting moet hier nog tot ontwikkeling komen en zal op termijn zorgen voor een boomrijker beeld;
- de oppervlakte van de recreatiewoningen lijkt niet bepalend voor het kappen van bomen. De wens van zon op het terras is van veel groter belang in de keuze dan de omvang van een recreatiewoning.

- herplant vindt plaats bij nieuwbouw.

Jaarplaatsen in het bos

Wat opvalt bij de jaarplaatsen in het bos op RCN Het Grote Bos is het volgende:

- de afzonderlijke kavels zijn duidelijk begrensd en voorzien van tuintjes;
- de dichtheid is hoog;
- er is weinig ruimte voor opgaande bomen in de verkaveling;
- de bosrand vormt de bossfeer, met plaatselijk nog een solitaire boom;
- kroonprojectie is hooguit 20% van de oppervlakte gevormd door solitaire bomen;
- de relatie tussen de maximale oppervlakte stacaravan in relatie tot de oppervlakte standplaats is in het huishoudelijk reglement vastgelegd (1:3).

Figuur 5.27 Jaarplaatsen hebben een hogere dichtheid dan recreatiewoningen en er is duidelijk minder opgaande beplanting tevens is er sprake van afgebakende tuinen

Figuur 5.28 Luchtfoto uit 2018 van het gedeelte met jaarplaatsen: af en toe een boom. Kroonprojectie hooguit 20% van de oppervlakte (Rho viewer).

Toeristische velden in het bos

Wat opvalt op RCN Het Grote Bos is het volgende:

- de velden zijn niet strak begrensd maar vorm gegeven op grond van de bestaande beplanting;
- auto's ontbreken dus ook geen duidelijke rijlopers;
- sommige velden zijn geëgaliseerd, waarbij circa 1 meter hoge ruggen met bomen zijn behouden;
- toeristische plekken zijn gevarieerder dan seizoen plekken;
- vrije vormgeving van de velden met beplanting hooguit 20% van de oppervlakte (kroonprojecten). Duidelijke stroken met beplanting;
- het gras wordt intensief beheerd.

Figuur 5.29 Luchtfoto uit 2018 van het toeristische gedeelte van Het Grote Bos. Vrije vormgeving van de velden met beplanting op de randen van de velden, beplanting hooguit 20% van de oppervlakte (kroonprojecten) . (Rho viewer).

Figuur 5.30 Toeristische velden waarbij de grond destijds is geëgaliseerd. Beplanting staat op circa 1 meter hoge wallen.

Lanen

Wat opvalt op Het Grote Bos is het volgende:

- op het terrein zijn een paar oude lanen met loofbomen aanwezig. Deze vallen samen met de hoofdinfrastructuur;
- schaduw is in de zomer hier aantrekkelijk;
- er wordt ook een nieuwe laan ontwikkeld;
- de lanen bestaan uit vrij uitgroeiende bomen en hebben een grote kroonprojectie.

Figuur 5.31 Oude laan langs infrastructuur.

Figuur 5.32 Lanen zijn duidelijk herkenbaar aanwezig als continue groene lijnen (website Provincie Utrecht).

Figuur 5.33 Aanplant van een nieuwe eenzijdige laan langs een weg.

Infrastructuur

- wegen en parkeerplaatsen zijn onverhard, alleen de hoofdontsluiting is verhard;

Figuur 5.34 Half verharde weg en onverharde parkeervakken (RCN camping Het Grote Bos, zomer 2013).

Open water

- er zijn twee poelen in het bos met natuurlijk open water;
- een van de poelen wordt gebruikt voor outdoor activiteiten;
- bomen en water worden gebruikt als onderdeel van het klimbos. Dit gebeurt in het hoogseizoen een paar keer per week
- het water heeft naar verwachting een functie als voortplantingsplek voor libellen en amfibieën;
- er valt veel schaduw op de poelen wat niet gunstig is voor de functie als voortplantingswater.

Ouderdom bomen en gelaagdheid van de opstand

De kroonprojectie varieert van circa 20 tot 80%. Hierdoor is er sprake van zowel een bos- als parkkarakter. Er is een grote variatie in ouderdom van de opstanden (30 tot 70 jaar) en de lanen zijn veel ouder. Er is een grote variatie in de struiklaag, maar in sommige deelgebieden is dit bijna afwezig (open naaldbos).

Natuurlijke ondergroei en extensief maaibeheer

Buiten de kavels en velden is er plaatselijk sprake van een natuurlijke ondergroei en vindt er feitelijk weinig beheer plaats. Er ligt geen dood hout op de grond. Het maaibeheer is intensief, ook van de grote velden.

Figuur 5.35 Open water met een fontein als onderdeel van het klimbos. Dit gedeelte is niet vrij toegankelijk.

Centrale voorzieningen

Bij de entree zijn enige naaldbomen aanwezig, bij de overige delen van de centrale voorzieningen is geen opgaande beplanting aanwezig. Sierbeplanting vormt hier plaatselijk een belangrijk aspect.

Figuur 5.36 Entree met enige opgaande bomen

Conclusie natuurwaarden

Door de omvang, inrichting en beheer van het terrein kan gesteld worden dat Het Grote Bos een park- of boskarakter heeft. Dit komt tot uiting in de volgende aspecten:

- de randbepanting rondom het terrein en een zeer klein gedeelte in de zuidwesthoek kan getypeerd worden als bos;
- de kroonprojectie varieert van 20% bij de toeristische velden tot meer dan 50% bij de recreatiewoningen. Hierdoor is er duidelijk sprake van een boskarakter.
- De bruto dichtheid is 17 eenheden per ha. Dit is relatief laag en is een indicatie voor de ruime opzet van het recreatiecentrum;
- open water (twee poelen) is een waardevol element in deze droge omgeving. Het vervult zeker een rol als voorplantingswater voor diverse soorten amfibieën en libellen. Het gebruik van het open water voor de klimbaan is blijkbaar geen belemmering voor deze functie. De klimparken zijn niet vrij toegankelijk en worden extensief gebruikt;
- de waarneming van hazelworm is bijzonder
- op het terrein komen veel konijnen en eekhoorns voor en geregeld wordt er een ree waargenomen. Het raster rondom het terrein vormt dus geen belemmering voor grondgebonden zoogdieren;
- het huidige boombeheer is gebaseerd op een bosplan. Kapvergunningen worden door de provincie verleend. Veiligheid voor de gasten (en recreatievoorzieningen) is een belangrijk afwegingskader.

6. Toets Wet Natuurbescherming

59

6.1. Onderzoek soortenbescherming

Beschikbare gegevens

De huidige ecologische waarden zijn vastgesteld aan de hand van veldbezoek, algemene ecologische kennis en beschikbare data (www.waarneming.nl, provinciale gegevens en specifieke onderzoeken), zie ook de voorgaande hoofdstukken. De beschikbare gegevens zijn voldoende om een Quick scan in het kader van de Wet natuurbescherming uit te kunnen voeren.

Te beoordelen ingrepen

Het bestemmingsplan maakt een aantal nieuwe ontwikkelingen mogelijk, zie hoofdstuk 1. Het betreft kleinschalige ontwikkelingen, zoals.

- lokaal verwijderen beplanting en bomen voor verbouw of nieuwbouw;
- individuele sloopwerkzaamheden van chalets, stacaravans en recreatiewoningen;
- bouwrijp maken;
- bouw werkzaamheden aan centrumvoorziening en recreatiewoningen;
- aanleggen van verharding en verlichting.

6.2. Overzicht van beschermde soorten in het plangebied

Flora

Op de recreatieterreinen komen veel plantensoorten voor. Een aantal daarvan staat vermeld op de Rode lijst. Geen van de aangetroffen planten is beschermd onder de Wet natuurbescherming.

Vogels

In het plangebied komen veel soorten broedvogels voor. Deze zijn gebonden aan het type bos: de structuur van het gebied, met naast de omgeving van de standplaatsen:

- oud loofbos;
- naaldhout;
- structuurrijk bos met loofhout;
- jong struweel;
- tuininrichting (geen opgaande beplanting van betekenis).

Op de grotere terreinen broeden ook roofvogels (met vaste nestplaats). Door de grote hoeveelheid oude bomen zijn er ook veel spechten en dus natuurlijke holten. Huismussen zijn tevens waargenomen op de recreatieterreinen. Voor deze soort geldt ook strikte bescherming voor nesten.

Zoogdieren

In het plangebied zijn 19 soorten zoogdieren waargenomen. Het betreft veelal licht beschermde soorten als bosmuis en egel. Daarnaast komt de eekhoorn op veel terreinen voor. Voor de boomarter vormen delen van recreatieterreinen een onderdeel van zijn biotoop. Er zijn geen waarnemingen bekend van nestlocaties van de boomarter, maar recreatieterreinen zijn mogelijk een onderdeel van het leefgebied. Ook de das komt in de buurt van recreatieterreinen voor en foerageert mogelijk (in bepaalde perioden) op enige terreinen. De oude bomen en bebouwing kunnen plaats bieden aan vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn zeven verschillende soorten vleermuizen waargenomen.

Amfibieën en reptielen

Hazelworm en levendbarende hagedis worden geregeld waargenomen op de (randen van de) recreatieterreinen. Naast deze bijzondere soorten worden ook de algemene soorten als gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander waargenomen. Mogelijk komt ook lokaal de zandhagedis voor.

Insecten

Op de terreinen komen veel soorten vlinders, sprinkhanen, bijen en libellen voor. Een aantal daarvan staat vermeld op de Rode lijst. Er zijn geen waarnemingen bekend van soorten die wettelijk zijn beschermd.

6.3. Toetsing**Vrijgestelde soorten**

Er is geen ontheffing nodig voor de door de provincie genoemde vrijgestelde soorten (zie hoofdstuk 2). Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht. Dat betekent dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Broedvogels

Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Verstoring van broedende vogels is verboden. Overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van vogels wordt voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. In het kader van de Wnb wordt geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Indien de werkzaamheden uitgevoerd worden op het moment dat er geen broedgevallen (meer) aanwezig zijn, is overtreding van de wet niet aan de orde. De meeste vogels broeden overigens tussen 15 maart en 15 juli (bron: www.vogelbescherming.nl).

In de directe omgeving van de standplaatsen zijn geen jaarrond beschermde nestplaatsen van broedvogels vastgesteld. Bij ontwikkelingen die gepaard gaan met het rooien van grote bomen is nader onderzoek naar vogels met vaste verblijfplaatsen noodzakelijk. Indien de werkzaamheden effect hebben op deze nesten is een ontheffing nodig. Voor vogels kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Vogelnesten voor eenmalig gebruik zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig, indien werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden of maatregelen zijn getroffen om te voorkomen

dat deze soorten zich vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mag van deze soorten het nest worden verplaatst of verwijderd.

Vleermuizen

Nader onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen is noodzakelijk, bij werkzaamheden aan gebouwen en bij het rooien van bomen met holten. Indien vaste rust-, verblijfs- of voortplantingsplaatsen van deze soorten aanwezig blijken te zijn en aangetast worden door toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, dan dient overtreding van de Wnb voorkomen te worden door het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. Indien de vereiste maatregelen worden genomen zal de Wnb de uitvoering van het bestemmingsplan niet in de weg staan. Indien de vereiste maatregelen niet mogelijk zijn, dient in nader overleg met Provincie Utrecht bepaald te worden of het plan in zijn huidige vorm uitvoerbaar is.

Amfibieën en reptielen

De werkzaamheden voor het vergroten van recreatiewoningen of chalets zijn gering in oppervlakte en beperken zich tot de directe omgeving. De kans dat daar reptielen aanwezig zijn is verwaarloosbaar klein. Bij overige ontwikkelingen wordt in het kader van de mogelijke aantasting van waarden van het NNN ecologisch onderzoek voorgeschreven.

Natuurnetwerk Nederland

De mogelijkheden geboden binnen dit bestemmingsplan passen binnen de mogelijkheden die het NNN biedt voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het volgende instrument wordt daarvoor ingezet:

- *Uitbreiding van geringe omvang bij bestaande functies.* Kleinschalige ontwikkelingen in het NNN zijn mogelijk mits ze aansluiten aan een bestaande andere functie en ze op al verstoord terrein plaats vinden.

6.4. Conclusie

Op grond van de uitgevoerde beoordeling wordt gesteld dat de Wnb de beoogde ontwikkelingen niet in de weg staat. De aanvraag van een ontheffing is nu niet aan de orde. Er zijn bouwplannen denkbaar waarbij de aanvraag van een ontheffing wel aan de orde is. Bijvoorbeeld bij het rooien van oude holle bomen die een verblijfsfunctie hebben voor vleermuizen of jaarrond beschermde nesten of bouwplannen voor gebouwen die ook een functie vervullen voor vleermuizen. Naar verwachting zal deze dan onder voorwaarden worden verleend.